

НОВА
ПРОГРАМА
РОЗВИТКУ
МІСТ

Translation accuracy is not guaranteed nor implied. If any questions arise related to the accuracy of the information contained in the translation, please refer to the New Urban Agenda document endorsed by the General Assembly (A/RES/71/256*) which is the official version of the document. Any discrepancies or differences created in the translation are not binding and have no legal effect for compliance or enforcement purposes.

—

Translation in Ukrainian provided by the United Nations in Ukraine.

НОВА ПРОГРАМА РОЗВИТКУ МІСТ

United Nations

НОВА ПРОГРАМА РОЗВИТКУ МІСТ

ДЕКЛАРАЦІЯ
КІТО ПРО
ЕКОЛОГІЧНО
СТАЛІ МІСТА
І НАСЕЛЕНІ
ПУНКТИ ДЛЯ
ВСІХ

1. Ми, глави держав і урядів, міністри та високі представники, зібралися на Конференції Організації Об'єднаних Націй із житла та сталого міського розвитку (Хабітат-III), що проходить із 17 по 20 жовтня 2016 року в Кіто за участю субнаціональних і місцевих органів управління, парламентарів, представників громадянського суспільства, корінних народів і місцевих громад, приватного сектора, професійних працівників і спеціалістів-практиків, наукових і академічних кіл та інших зацікавлених сторін для прийняття Нової програми розвитку міст.

2. Як очікується, до 2050 року міське населення світу збільшиться майже в два рази, таким чином урбанізація буде однією з найбільш радикальних тенденцій XXI століття. Населення, економічна діяльність, соціальна і культурна взаємодія, а також екологічний та гуманітарний вплив усе в більшій мірі концентруються в містах, і це створює величезні проблеми для сталості в тому, що стосується, зокрема, житла, інфраструктури, основних послуг, продовольчої безпеки, охорони здоров'я, освіти, гідної роботи, безпеки та природних ресурсів.

3. З часу проведення Конференції Організації Об'єднаних Націй з населених пунктів у Ванкувері в 1976 році і в Стамбулі в 1996 році та прийняття в 2000 році Цілей розвитку, сформульованих у Декларації тисячоліття, ми спостерігаємо поліпшення якості життя мільйонів міських жителів, у тому числі мешканців нетрів і неорганізованих поселень. Однак збереження численних форм бідності, зростаюча нерівність і погіршення стану навколишнього середовища залишаються одними з основних перешкод на шляху до забезпечення сталого розвитку в усьому світі, а соціальна та економічна ізоляція і просторова сегрегація часто є незаперечною реальністю в містах і населених пунктах.

4. Ми все ще далекі від належного вирішення цих та інших існуючих і виникаючих проблем, й існує необхідність використовувати можливості, що виникають у результаті урбанізації як однієї з рушійних сил послідовного і всеохоплюючого економічного зростання, соціального і культурного розвитку та охорони навколишнього середовища, і її потенційного вкладу в досягнення перетворюючого і стійкого розвитку.

5. Шляхом перегляду методів планування, проектування, фінансування, розвитку, управління та регулювання міст і населених пунктів Нова програма розвитку міст допоможе покласти край бідності та голоду в усіх їх формах і проявах; скоротити нерівність; сприяти послідовному, всеохоплюючому і стійкому економічному росту; забезпечити гендерну рівність і розширення прав і можливостей усіх жінок і дівчаток, щоб у повній мірі задіяти їх життєво важливий внесок у забезпечення сталого розвитку; поліпшити здоров'я та благополуччя людей; підвищити життєздатність і захистити навколишнє середовище.

6. Ми повною мірою беремо до уваги епохальні досягнення 2015 року, зокрема Порядок денний сталого розвитку¹ на період до 2030 року, включаючи Цілі сталого розвитку, Аддіс-Абебську програму дій третьої Міжнародної конференції з фінансування розвитку², Паризьку угоду, прийняту відповідно до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату³, Сендайську

¹ Резолюція 70\1.

² Резолюція 69/313, додаток.

³ Див. FCCC / CP / 2015/10 / Add.1, рішення 1 / CP.21, додаток.

рамкову програму зі зниження ризику лих на період 2015-2030 років⁴, Віденську програму дій для країн, що розвиваються та не мають виходу до моря, на десятиліття 2014-2024 років⁵, Програму дій щодо прискореного розвитку малих острівних держав, що розвиваються⁶, і Стамбульську програму дій для найменш розвинених країн на десятиліття 2011-2020 років⁷. Ми також беремо до уваги Ріо-де-Жанейрську декларацію з навколишнього середовища та розвитку⁸, Всесвітню зустріч на найвищому рівні зі сталого розвитку, Всесвітню зустріч на найвищому рівні в інтересах соціального розвитку, Програму дій Міжнародної конференції з народонаселення та розвитку⁹, Пекінську платформу дій¹⁰, Конференцію Організації Об'єднаних Націй зі сталого розвитку та подальшу діяльність за підсумками цих конференцій.

7. Визнаючи, що на ньому не був прийнятий міжурядовий узгоджений підсумковий документ, ми приймаємо до відома Всесвітній саміт з гуманітарних питань, що відбувся у Стамбулі в травні 2016 року.

8. Ми визнаємо внесок національних урядів, а також внесок субнаціональних і місцевих органів управління у визначення Нової програми розвитку міст і приймаємо до відома другу Всесвітню асамблею місцевих і регіональних органів управління.

9. Нова програма розвитку міст знову підтверджує нашу глобальну прихильність справі сталого міського розвитку як найважливішого кроку для досягнення сталого розвитку на основі комплексного і скоординованого підходу на глобальному, регіональному, національному, субнаціональному і місцевому рівнях за участю всіх відповідних суб'єктів. Здійснення Нової програми розвитку міст є внеском у здійснення і локалізацію на комплексній основі Порядку денного сталого розвитку на період до 2030 року та в досягнення цілей і завдань у сфері сталого розвитку, у тому числі цілі 11, що полягає в забезпеченні відкритості, безпеки, життєстійкості та сталості міст і населених пунктів.

10. У Новій програмі розвитку міст визнається, що культура і культурна різноманітність є джерелами збагачення людства і роблять значний внесок у сталий розвиток міст, населених пунктів і громадян, наділяючи їх можливістю грати активну й унікальну роль в ініціативах у сфері розвитку. У Новій програмі розвитку міст також визнається, що питання культури повинні враховуватися в контексті пропаганди і впровадження нових раціональних моделей споживання і виробництва, що сприяють відповідальному використанню ресурсів і усуненню згубних наслідків зміни клімату.

⁴ Резолюція 69/283, додаток II.

⁵ Резолюція 69/137, додаток II.

⁶ Резолюція 69/15, додаток.

⁷ Доповідь четвертої Конференції Організації Об'єднаних Націй по найменш розвиненим країнам, Стамбул, Туреччина, 9-13 травня 2011 року (A/CONF.219/7), розділ II.

⁸ Доповідь Конференції Організації Об'єднаних Націй з навколишнього середовища та розвитку, Ріо-де-Жанейро, 3, 14 червня 1992 року, т. I Резолюції, прийняті Конференцією (виданням Організації Об'єднаних Націй, номер E.93.1.8 та виправленням), резолюцією 1, додаток I.

⁹ Доповідь Міжнародної конференції з народонаселення та розвитку, Каїр, 5-13 вересня 1994 року (Організація Об'єднаних Націй, номер E.95.XIII.18), розділ I, резолюція 1, додаток.

¹⁰ Доповідь четвертої Всесвітньої конференції про положення жінок, Пекін, 4-15 вересня 1995 року (видання Організації Об'єднаних Націй, номер E.96.IV.13), розділ I, резолюція 1, додаток II.

Наше спільне бачення

11. Ми поділяємо бачення міст для всіх, маючи на увазі під цим рівноправне володіння і користування містами й населеними пунктами, прагнучи сприяти всеосяжності та забезпечити для всіх жителів нинішнього і майбутніх поколінь без будь-якої дискримінації можливість проживання у справедливих, безпечних, здорових, доступних у фізичному та фінансовому плані, життєздатних і стійких містах та населених пунктах і їх будівництва з метою сприяння процвітання та якості життя для всіх. Ми відзначаємо зусилля деяких національних і місцевих органів управління, спрямовані на закріплення цього бачення, яке називається «право на місто», в їх законодавствах, політичних деклараціях і статутах.

12. Наша мета полягає у створенні таких міст і населених пунктів, де всі люди можуть користуватися рівними правами і можливостями, а також своїми основними свободами, керуючись цілями і принципами Статуту Організації Об'єднаних Націй, включаючи повну повагу норм міжнародного права. У цьому відношенні Нова програма розвитку міст ґрунтується на Загальній декларації прав людини¹¹, міжнародних договорах з прав людини, Декларації тисячоліття¹² і Підсумковому документі Всесвітнього саміту 2005 року¹³. Вона складена на основі інших документів, таких як Декларація про право на розвиток¹⁴.

13. Ми уявляємо собі міста й населені пункти, які:

(a) виконують свою соціальну функцію, у тому числі соціальну та екологічну функцію земельних ресурсів, з метою поступового досягнення повної реалізації права на достатнє житло як одного з компонентів права на задовільний рівень життя без будь-якої дискримінації, загального доступу до безпечної та доступної за ціною питної води і санітарних послуг, а також рівного доступу для всіх до суспільних благ і якісних послуг у таких сферах як продовольча безпека і харчування, охорона здоров'я, освіта, інфраструктура, мобільність і транспорт, енергетика, якість повітря і джерела коштів для існування;

(b) створюють умови для участі; сприяють участі громадянського суспільства; породжують відчуття причетності та відповідальності серед усіх їх мешканців; приділяють першочергову увагу створенню безпечних, відкритих, доступних, екологічно чистих і якісних громадських місць, сприятливих для сімей; посилюють соціальну взаємодію та взаємодію між поколіннями, форми культурного самовираження і участь у політичному житті, в залежності від обставин; а також сприяють соціальній згуртованості, інтеграції та безпеці в мирних і плюралістичних суспільствах, де задовольняються потреби всіх жителів при визнанні особливих потреб тих, хто знаходиться в уразливому становищі;

(c) домагаються гендерної рівності та розширення прав і можливостей усіх жінок і дівчаток шляхом забезпечення повної та ефективної участі й рівних прав жінок у всіх сферах і на

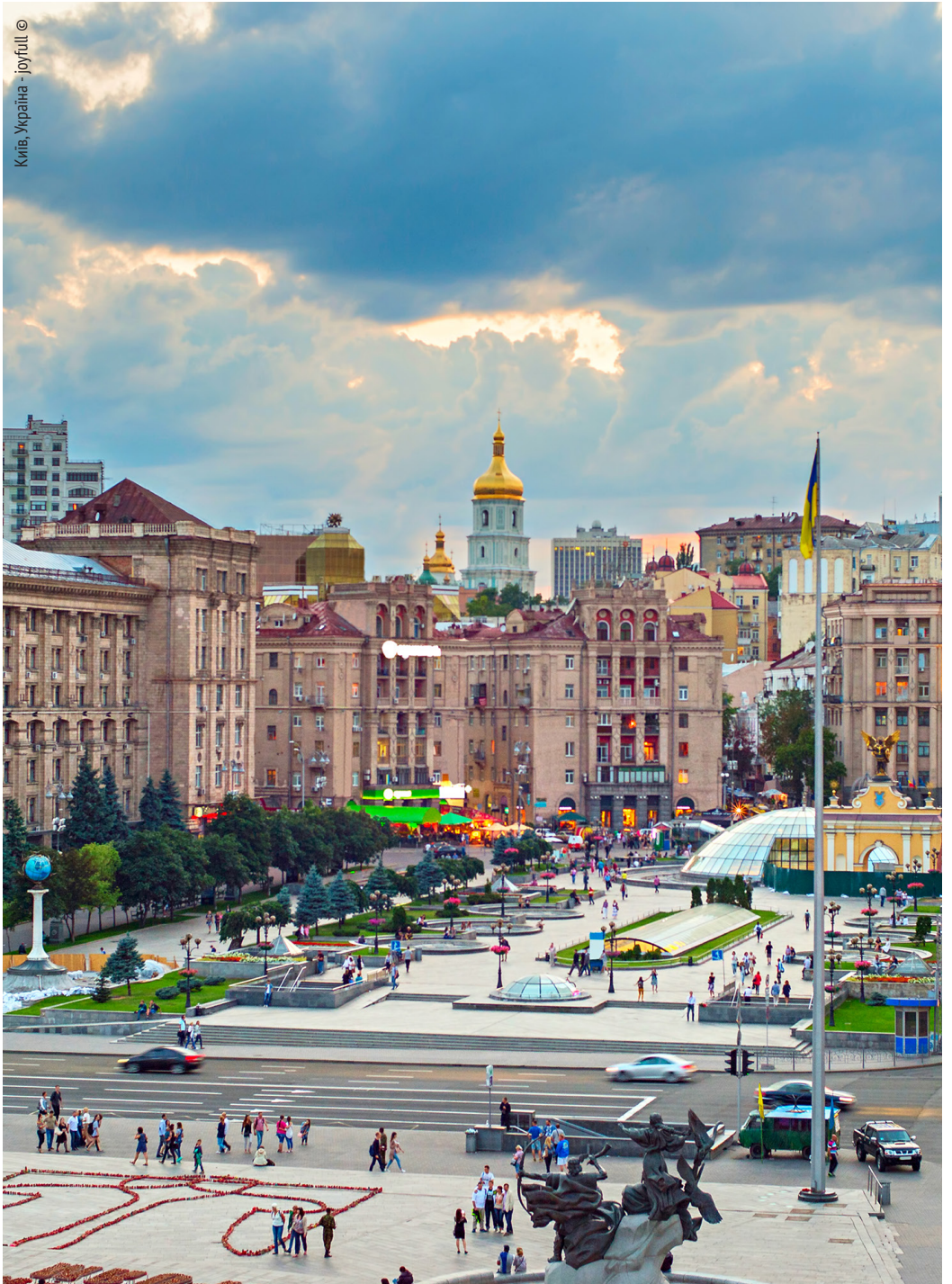
¹¹Резолюція 217 А (III).

¹²Резолюція 55/2.

¹³Резолюція 60/1.

¹⁴Резолюція 41/128, додаток.

керівних посадах на всіх рівнях прийняття рішень; забезпечення гідної роботи та рівної оплати за рівну працю або працю рівної цінності для всіх жінок; і запобігання та ліквідації всіх форм дискримінації, насильства та домагань по відношенню до жінок і дівчаток у приватних та громадських місцях;

(d) вирішують проблеми та використовують можливості нинішнього і майбутнього послідовного, всеохоплюючого і стійкого економічного зростання, використовуючи урбанізацію для структурних перетворень, високої продуктивності, що створюють цінність видів діяльності та ресурсоефективності, залучаючи місцеву економіку і беручи до уваги внесок неформального сектора економіки, при цьому підтримуючи стійкий перехід до формальної економіки;

(e) виконують свої територіальні функції в рамках усіх адміністративних кордонів і грають роль центрів і рушійних сил збалансованого, сталого і комплексного міського та територіального розвитку на всіх рівнях;

(f) сприяють плануванню з урахуванням вікових та гендерних аспектів та інвестиціям в інтересах стійкої, безпечної та доступної міської мобільності для всіх і ресурсоефективних транспортних систем для перевезення пасажирів і вантажів, ефективним чином пов'язуючи між собою людей, місця, товари, послуги та економічні можливості;

(g) приймають і здійснюють заходи щодо зниження та управління ризиками лих, знижують ступінь уразливості, підвищують життєстійкість і здатність реагувати на стихійні та антропогенні лиха, а також сприяють пом'якшенню наслідків і адаптації до зміни клімату;

(h) захищають, зберігають, відновлюють і сприяють формуванню своїх екосистем, водних ресурсів, природних місць проживання і біорізноманіття, зводять до мінімуму свій вплив на навколишнє середовище і переходять до стійких моделей споживання та виробництва.

Наші принципи та зобов'язання

14. Для реалізації нашого бачення ми сповнені рішучості прийняти Нову програму розвитку міст на основі наступних взаємопов'язаних принципів:

(a) нікого не забути, за допомогою ліквідації бідності у всіх її формах і проявах, включаючи викорінення крайніх злиднів; забезпечення рівних прав і можливостей, соціально-економічного та культурного різноманіття й інтеграції в міському просторі; поліпшення зручності життя, освіти, продовольчої безпеки і харчування, охорони здоров'я і благополуччя, у тому числі шляхом припинення епідемій СНІД, туберкульозу та малярії; сприяння безпеці та ліквідації дискримінації і всіх форм насильства; забезпечення участі громадськості, що дає безпечний і рівний доступ для всіх; і надання рівного доступу для всіх до фізичної та соціальної інфраструктури та основних послуг, а також до достатнього і доступного житла;

(b) забезпечити створення стійкої та всеохоплюючої міської економіки шляхом використання переваг агломерації, наданих добре спланованою урбанізацією, у тому числі високої продуктивності, конкурентоспроможності та інновацій; сприяння забезпеченню повної та продуктивної зайнятості й гідної роботи для всіх; забезпечення створення гідних робочих місць і рівного доступу для всіх до економічних і виробничих ресурсів та можливостей; і недопущення спекуляції землею, сприяння надійним правам землеволодіння і регулювання скорочення чисельності міського населення, коли це доречно;

(c) забезпечити екологічну сталість шляхом заохочення застосування екологічно чистої енергії та сталого використання земель і ресурсів у сфері міського розвитку; охорони екосистем і біорізноманіття, включаючи вибір здорового способу життя в гармонії з природою; сприяння впровадженню стійких моделей споживання і виробництва; зміцнення життєздатності міст; скорочення ризику лих; і пом'якшення наслідків зміни клімату та адаптації до нього.

15. Ми сповнені рішучості домагатися корінних змін у міському середовищі в інтересах Нової програми розвитку міст, у рамках якої будуть:

(a) переглянуті способи планування, фінансування, розвитку, управління та регулювання міст і населених пунктів при визнанні сталого міського та територіального розвитку необхідною умовою досягнення стійкого розвитку і процвітання для всіх;

(b) визнана провідна роль національних урядів, у разі необхідності, в розробці та здійсненні всеохоплюючих і ефективних заходів міської політики та законодавства з метою сталого міського розвитку і не менш важливий внесок субнаціональних і місцевих органів управління, а також громадянського суспільства та інших відповідних зацікавлених сторін на основі принципів прозорості та підзвітності;

(c) прийняті стійкі, що ставлять на перше місце інтереси людей і враховують вікові та гендерні аспекти і комплексні підходи до питань міського і територіального розвитку шляхом здійснення заходів політики, стратегій, створення потенціалу та дій на всіх рівнях, виходячи з основних факторів змін, у тому числі:

(i) розробка і здійснення заходів міської політики на належному рівні, у тому числі в рамках місцевих-національних і багатосторонніх партнерств, створення комплексних систем міст і населених пунктів та сприяння співробітництву між усіма рівнями уряду, щоб вони могли забезпечити сталий комплексний розвиток міст;

(ii) зміцнення міського управління при наявності ефективних установ і механізмів, які розширюють права і можливості та передбачають участь міських зацікавлених сторін, а також належної системи стримувань і противаг, що забезпечує передбачуваність і узгодженість планів міського розвитку з метою забезпечення соціальної інтеграції, послідовного, всеохоплюючого і сталого економічного зростання й охорони навколишнього середовища;

(iii) активізація довгострокового і комплексного міського та територіального планування і проектування з метою оптимізації територіальної складової міської форми і досягнення позитивних результатів урбанізації;

(iv) підтримка ефективних, інноваційних і сталих фінансових механізмів та інструментів, що дозволяють зміцнити муніципальні фінанси й місцеві фінансові системи з метою створення, підтримки і розподілу цінності в результаті сталого міського розвитку на основі загальної участі.

Заклик до дії

16. Незважаючи на те, що конкретні обставини міст усіх розмірів, селищ і сіл різняться, ми підтверджуємо, що Нова програма розвитку міст є універсальною за своїм охопленням, заснованою на участі та ставить на перше місце інтереси людини; захищає планету; і, будучи заснованою на довгостроковій концепції, викладає пріоритети і дії на глобальному, регіональному, національному, субнаціональному і місцевому рівнях, які уряди та інші відповідні зацікавлені сторони в кожній країні можуть приймати відповідно до своїх потреб.

17. Ми будемо працювати над здійсненням Нової програми розвитку міст у наших власних країнах і на регіональному та глобальному рівнях, беручи до уваги різні національні умови, можливості та рівні розвитку і на основі поваги національного законодавства та практики, а також політики і пріоритетів.

18. Ми знову підтверджуємо всі принципи Ріо-де-Жанейрської декларації з охорони навколишнього середовища і розвитку, включаючи, зокрема, принцип загальної, але диференційованої відповідальності, як він сформульований у принципі 7.

19. Ми визнаємо, що при здійсненні Нової програми розвитку міст слід приділяти особливу увагу розгляду унікальних і виникаючих проблем міського розвитку, з якими стикаються всі країни, зокрема країни, що розвиваються, у тому числі країни Африки, найменш розвинені країни, країни, що розвиваються та не мають виходу до моря, і малі острівні держави, що розвиваються, а також конкретні проблеми, з якими стикаються країни із середнім рівнем доходу. Особливу увагу слід також приділяти країнам, що знаходяться в конфліктних ситуаціях, а також країнам і територіям, що знаходяться під іноземною окупацією, постконфліктним країнам і країнам, постраждалим у результаті стихійних і антропогенних лих.

20. Ми визнаємо, що необхідно приділяти особливу увагу усуненню множинних форм дискримінації, з якою стикаються, зокрема, жінки і дівчатка, діти і молодь, інваліди, люди, інфіковані ВІЛ або хворі на СНІД, літні люди, корінні народи і місцеві громади, жителі нетрів і неорганізованих поселень, бездомні, наймані робітники, дрібні фермери і рибалки, біженці, репатріанти і внутрішньо переміщені особи, а також мігранти, незалежно від їх міграційного статусу.

21. Ми наполегливо закликаємо всі національні, субнаціональні та місцеві органи управління, а також усі зацікавлені сторони, відповідно до національної політики і законодавства, активізувати, зміцнювати та створювати партнерства, зміцнюючи координацію і співробітництво з метою ефективного здійснення Нової програми розвитку міст і реалізації нашого спільного бачення.

22. Ми приймаємо цю Нову програму розвитку міст в якості колективного бачення і політичної прихильності справі заохочення та забезпечення сталого міського розвитку та в якості історичної можливості використовувати ключову роль міст і населених пунктів як рушійних сил сталого розвитку в умовах світу, що все більш урбанізується.

ПРИЙНЯТИЙ
В КІТО ПЛАН
ЗДІЙСНЕННЯ
НОВОЇ
ПРОГРАМИ
РОЗВИТКУ МІСТ

23. Ми сповнені рішучості здійснити Нову програму розвитку міст в якості ключового інструмента, що дозволяє національним, субнаціональним і місцевим органам управління та всім відповідним зацікавленим сторонам забезпечити сталий міський розвиток.

Зобов'язання з перетворення в інтересах сталого міського розвитку

24. Для того, щоб повною мірою задіяти потенціал сталого міського розвитку, ми приймаємо на себе наступні зобов'язання з перетворення шляхом здійснення корінних змін у міському середовищі, заснованих на комплексних і неподільних складових сталого розвитку: соціальній, економічній та екологічній.

Сталий міський розвиток для соціальної інтеграції та подолання злиднів

25. Ми визнаємо, що викорінення злиднів у всіх їх формах і проявах, включаючи крайні злидні, є найважливішим глобальним завданням і одним з необхідних умов стійкого розвитку. Ми також визнаємо, що зростаюча нерівність і збереження численних проявів бідності, включаючи зростання кількості мешканців нетрів і неорганізованих поселень, зачіпають як розвинені, так і країни, що розвиваються, і що просторова організація, доступність і проектування міського простору, а також надання інфраструктури й основних послуг поряд з політикою у сфері розвитку можуть сприяти або перешкоджати соціальній згуртованості, рівності та інтеграції.

26. Ми заявляємо про свою прихильність міському та сільському розвитку, що ставить на перше місце інтереси людей, сприяє захисту планети і враховує вікові та гендерні аспекти, а також реалізації всіх прав людини і основних свобод шляхом створення сприятливих умов для спільного життя, ліквідації всіх форм дискримінації та насильства і розширення прав та можливостей усіх окремих осіб і громад при забезпеченні їх повноцінної та конструктивної участі. Крім того, ми зобов'язуємося сприяти розвитку культури і поваги різноманітності та рівності в якості ключових складових процесу гуманізації наших міст і населених пунктів.

27. Ми знову підтверджуємо наше зобов'язання про те, що ніхто не буде забутий, і зобов'язуємося сприяти рівному розподілу можливостей і переваг, які здатна запропонувати урбанізація і які дозволяють усім жителям, незалежно від того, живуть вони в організованих чи неорганізованих поселеннях, мати нормальне, гідне життя, що приносить задоволення, і повністю реалізувати свій людський потенціал.

28. Ми зобов'язуємося забезпечити повну повагу прав людини біженців, внутрішньо переміщених осіб і мігрантів, незалежно від їх міграційного статусу, а також надати підтримку містам, що приймають їх, у дусі міжнародного співробітництва, беручи до уваги національні обставини та визнаючи, що, хоча переміщення великих груп населення в міста створює ряд проблем, воно може також внести значний соціальний, економічний і культурний внесок у життя міста. Ми надалі зобов'язуємося зміцнювати взаємодію між міжнародною міграцією та розвитком на глобальному, регіональному, національному, субнаціональному та місцевому рівнях шляхом забезпечення безпечної, впорядкованої та організованої міграції за допомогою спланованої та чіткої міграційної

політики, а також надати підтримку місцевим органам влади у створенні основ, що дозволяють мігрантам внести позитивний внесок у життя міст і зміцнення зв'язків між міськими і сільськими районами.

29. Ми зобов'язуємося зміцнювати координаційну роль національних, субнаціональних і місцевих органів управління у разі необхідності, а також їх взаємодію з іншими державними структурами та неурядовими організаціями у справі надання соціальних і основних послуг для всіх, у тому числі шляхом залучення інвестицій у громади, найуразливіші стосовно стихійного лиха та постраждали в результаті періодичних і затяжних гуманітарних криз. Ми надалі зобов'язуємося сприяти наданню належних послуг, житла і можливостей для гідної та продуктивної роботи в міських умовах для осіб, які постраждали від кризи, і працювати спільно з місцевими громадами та місцевими органами управління над виявленням можливостей для застосування і вироблення місцевих, довгострокових і гідних рішень, також забезпечуючи при цьому надходження допомоги постраждалим особам і громадам, які приймають їх, з метою попередження повороту назад їх розвитку.

30. Ми визнаємо необхідність того, щоб уряди і громадянське суспільство забезпечили подальшу підтримку стабільного надання міських послуг під час збройних конфліктів. Ми також визнаємо необхідність знову заявити про повну повагу норм міжнародного гуманітарного права.

31. Ми зобов'язуємося сприяти формуванню такої національної, субнаціональної та місцевої житлової політики, яка надає підтримку послідовній реалізації права на достатнє житло для всіх у якості однієї зі складових права на задовільний рівень життя; допомагає боротися з усіма формами дискримінації та насильства й запобігати довільним примусовим виселенням; і в центрі уваги якої знаходяться потреби бездомних, осіб, які перебувають в уразливому становищі, груп з низьким рівнем доходів та інвалідів; забезпечуючи при цьому участь і залучення громад та відповідних зацікавлених сторін до планування і здійснення цієї політики, включаючи надання підтримки суспільному виробництву середовища проживання відповідно до національного законодавства та стандартів.

32. Ми зобов'язуємося сприяти виробленню комплексної житлової політики та підходів з урахуванням вікових і гендерних аспектів у всіх секторах, зокрема у сферах зайнятості, освіти, охорони здоров'я та соціальної інтеграції, і на всіх рівнях уряду – політики і підходів, які передбачають надання достатнього, недорогого, доступного, ресурсоефективного, безпечного, надійного та добре розташованого житла з хорошим транспортним сполученням, особлива увага в яких приділяється фактору близькості та зміцненню просторових відносин з рештою міської забудови і прилеглими функціональними областями.

33. Ми зобов'язуємося стимулювати пропозицію різних варіантів достатнього житла, що є безпечними, недорогими і доступними для членів різних груп суспільства за рівнем доходу, беручи до уваги соціально-економічну та культурну інтеграцію відокремлених соціальних груп, бездомних та осіб, які перебувають в уразливому становищі, а також запобігати сегрегації. Ми будемо приймати позитивні заходи для поліпшення умов життя бездомних з метою сприяння їх повноцінній участі в житті суспільства і для попередження та ліквідації бездомності, а також для припинення і ліквідації її криміналізації.

34. Ми зобов'язуємося сприяти рівному і недорогому доступу до стійкої базової фізичної та соціальної інфраструктури для всіх без будь-якої дискримінації, у тому числі до недорогих упорядкованих земельних ділянок, житла, сучасних і поновлюваних джерел енергії, чистої питної води і санітарних послуг, безпечного, поживного та достатнього продовольства, видалення відходів, екологічно раціональної мобільності, охорони здоров'я і планування сім'ї, освіти, культури та інформаційно-комунікаційних технологій. Ми надалі зобов'язуємося вживати заходів для того, щоб при наданні цих послуг враховувалися права і потреби жінок, дітей і молоді, людей похилого віку та інвалідів, мігрантів, корінних народів і місцевих громад, залежно від обставин, і права та потреби інших осіб, які перебувають в уразливому становищі. У зв'язку з цим ми закликаємо до усунення правових, організаційних, соціально-економічних і фізичних перешкод.

35. Ми зобов'язуємося сприяти на належному урядовому рівні, включаючи субнаціональні та місцеві органи управління, посиленню правових гарантій володіння для всіх, визнаючи різноманіття видів володіння, і розробляти цільові рішення з урахуванням вікових, гендерних та екологічних аспектів при дотриманні земельних і майнових прав, приділяючи особливу увагу правовому забезпеченню землеволодіння для жінок у якості ключового фактора розширення їх прав і можливостей, у тому числі за допомогою ефективних адміністративних систем.

36. Ми зобов'язуємося сприяти прийняттю в містах і населених пунктах належних заходів, що полегшують доступ для інвалідів нарівні з іншими до фізичного середовища міст, зокрема, до громадських місць, суспільного транспорту, житла, освітніх і медичних установ, громадської інформації та комунікації (включаючи інформаційно-комунікаційні технології та системи), а також до інших об'єктів і послуг, відкритих для населення або наданих йому, як у міських, так і в сільських районах.

37. Ми зобов'язуємося сприяти створенню безпечних, відкритих для всіх, доступних, екологічно чистих і якісних громадських місць, включаючи вулиці, тротуари та велосипедні доріжки, площі, набережні, сади і парки, які є багатofункціональними зонами соціальної взаємодії та інтеграції, забезпечення здоров'я та благополуччя людей, економічного обміну, а також культурного самовираження й діалогу між широким розмаїттям людей і культур, та спроектовані і регульовані таким чином, щоб забезпечити розвиток людини і побудувати мирне інклюзивне суспільство, що передбачає спільну участь, а також сприяти спільному життю, можливості для взаємодії та соціальної інтеграції.

38. Ми заявляємо про нашу прихильність справі сталого використання природної та культурної спадщини, як матеріальної, так і нематеріальної, у містах і населених пунктах, у належних випадках, шляхом проведення комплексної міської та територіальної політики і достатніх інвестицій на національному, субнаціональному та місцевому рівнях для охорони і підтримки культурної інфраструктури та об'єктів, музеїв, культур і мов корінних народів, а також традиційних знань і мистецтв, приділяючи особливу увагу тій ролі, яку вони відіграють у справі відновлення і відродження міських районів і посилення участі в суспільному житті та виявлення громадянської позиції.

39. Ми зобов'язуємося сприяти створенню благополучного, здорового, всеохоплюючого та безпечного середовища в містах і населених пунктах, що дозволяє всім жити, працювати і брати участь у міському житті без страху насильства і залякування, беручи до уваги той факт, що найчастіше від них особливо страждають жінки та дівчатка, діти та молодь, і люди, які знаходяться в уразливому становищі. Ми також будемо прагнути до ліквідації шкідливих звичаїв по відношенню до жінок і дівчаток, у тому числі дитячих, ранніх і примусових шлюбів та операцій на жіночих статевих органах, які калічать.

40. Ми зобов'язуємося вітати різноманітність у містах і населених пунктах, зміцнювати соціальну згуртованість, міжкультурний діалог і взаєморозуміння, терпимість, взаємну повагу, гендерну рівність, інновації, підприємництво, всеосяжність, самобутність і безпеку та гідність усіх людей, а також сприяти зручності життя і динамічній міській економіці. Ми також зобов'язуємося вживати заходи для забезпечення того, щоб наші місцеві установи сприяли плюралізму і мирному співіснуванню в рамках усе більш неоднорідних і багатокультурних суспільств.

41. Ми зобов'язуємося сприяти створенню організаційних, політичних, правових та фінансових механізмів у містах і населених пунктах з метою розширення відповідно до національної політики всеохоплюючих платформ, що дозволяють забезпечити для всіх значущу участь в ухваленні рішень, плануванні та наступних процесах, а також розширене залучення громадян і їх участь у наданні та створенні громадських послуг.

42. Ми підтримуємо субнаціональні та місцеві органи управління, у відповідних випадках, при здійсненні їхньої ключової ролі для зміцнення взаємодії між усіма відповідними зацікавленими сторонами, наданні можливостей для діалогу, в тому числі за допомогою підходів, що враховують вікові та гендерні аспекти, приділяючи особливу увагу потенційному внеску з боку всіх груп суспільства, в тому числі чоловіків і жінок, дітей і молоді, людей похилого віку та інвалідів, корінних народів і місцевих громад, біженців і внутрішньо переміщених осіб і мігрантів, незалежно від їхнього міграційного статусу, без будь-якої дискримінації за ознакою раси, релігії, етнічної приналежності або соціально-економічного становища.

Стале та суспільне міське процвітання та можливості для всіх

43. Ми визнаємо, що послідовне, всеохоплююче та стійке економічне зростання при повній і промисловій зайнятості та наявності гідної роботи для всіх є ключовою ланкою стійкого міського та територіального розвитку, і що міста та населені пункти повинні бути місцями рівних можливостей, що дозволяють людям жити здоровим, продуктивним, забезпеченим і повноцінним життям.

44. Ми визнаємо, що міська форма, конструкція інфраструктури і будівель є одним з найважливіших факторів, що сприяють підвищенню ефективності витрат і ресурсів за рахунок використання переваг економії від масштабу й агломерації, а також шляхом сприяння енергоефективності, використання відновлюваних джерел енергії, життєздатності, продуктивності праці, охорони навколишнього середовища і сталого зростання в рамках міської економіки.

45. Ми зобов'язуємося розвивати динамічну, стійку і всеосяжну міську економіку, спираючись на внутрішній потенціал, конкурентні переваги, культурну спадщину та місцеві ресурси, а також ресурсоефективність і життєздатну інфраструктуру; сприяти сталому і всеохоплюючому розвитку промисловості та впровадженню моделей сталого споживання та виробництва; сприяти створенню належних умов для підприємницької діяльності та інновацій, а також джерел засобів існування.

46. Ми зобов'язуємося посилювати роль доступного й сталого житла та житлового фінансування, включаючи створення соціального середовища проживання, в економічному розвитку та внеску цього сектора у стимулювання продуктивності в інших секторах економіки, визнаючи, що житло сприяє зростанню капіталоутворення, доходу, зайнятості та заощаджень і може зробити вклад у стимулювання сталого і всеосяжного економічного перетворення на національному, регіональному та місцевому рівнях.

47. Ми зобов'язуємося вживати належних заходів щодо зміцнення національних, субнаціональних і місцевих установ для підтримки місцевого економічного розвитку, сприяння інтеграції, співпраці, координації та діалогу між різними рівнями уряду та функціональними областями і відповідними зацікавленими сторонами.

48. Ми закликаємо до ефективної участі та співпраці між усіма відповідними зацікавленими сторонами, включаючи місцеві органи управління, приватний сектор і громадянське суспільство, жінок, організації, що представляють молодь, а також організації, що представляють інвалідів, корінні народи, фахівців, наукові установи, профспілки, організації роботодавців, асоціації мігрантів і культурні асоціації, з метою виявлення можливостей для економічного розвитку міст і виявлення та усунення існуючих і потенційних проблем.

49. Ми зобов'язуємося надавати підтримку територіальним системам, що інтегрують функції міських і сільських районів в національні та субнаціональні просторові межі та системи міст і населених пунктів, сприяючи таким чином сталому регулюванню й використанню природних ресурсів та земель, забезпеченню надійних систем постачання і виробничо-збутових ланцюгів, які є сполучною ланкою між пропозицією та попитом у міській і сільській місцевості, з метою сприяння рівномірному регіональному розвитку в усіх міських і сільських районах та усуненню соціальних, економічних і територіальних відмінностей.

50. Ми зобов'язуємося підтримувати взаємодію і взаємозв'язок між міськими й сільськими районами шляхом посилення сталих транспортних систем і мобільності, а також за допомогою технологій і комунікаційних мереж та інфраструктури, із застосуванням інструментів планування на основі комплексного міського та територіального підходу, з метою максимального використання потенціалу цих секторів для підвищення продуктивності; і соціальної, економічної та територіальної згуртованості; а також безпеки та екологічної стійкості. Це повинно включати в себе взаємозв'язок між містами і їхніми околицями, приміськими і сільськими районами, а також, у разі доцільності, зв'язку між сушею і морем у ширшому сенсі.

51. Ми зобов'язуємося сприяти розвитку міських просторових рамок, включаючи інструменти міського планування і проектування, що підтримують стійке регулювання і використання природних ресурсів та земель, належну компактність і щільність, поліцентризм і змішані види використання, за допомогою стратегій точкової забудови або планового зростання міст, в залежності від обставин, для залучення ефекту масштабу і агломерації, посилення планування продовольчої системи та підвищення ресурсоефективності, життєздатності й екологічної стійкості міст.

52. Ми закликаємо до використання стратегій територіального розвитку, в яких у належних випадках враховується необхідність управління зростанням міст з наданням першочергової уваги реконструкції міст шляхом планування забезпечення доступних і добре пов'язаних між собою інфраструктури та послуг, стійкої щільності населення і компактного проектування нових районів, їхньої інтеграції в міську забудову з метою запобігання розростанню міст і соціальної ізоляції.

53. Ми зобов'язуємося сприяти створенню безпечних, відкритих для всіх, доступних, екологічно чистих і якісних громадських місць як рушійних сил соціально-економічного розвитку, з метою стійким чином використовувати їхній потенціал створення підвищеної соціально-економічної цінності, в тому числі вартості об'єктів нерухомості, і сприяти підприємницькій діяльності, державним і приватним інвестиціям і створенню можливостей для отримання засобів для існування для всіх.

54. Ми заявляємо про свою прихильність до виробництва та використання відновлюваних та доступних джерел енергії, а також до стабільної і результативної транспортної інфраструктури та послуг, де це можливо, що забезпечують вигоди взаємозв'язку і сприяють скороченню фінансових і природоохоронних витрат та витрат на медичне обслуговування, пов'язаних з неефективною мобільністю, перевантаженістю вуличного руху, забрудненням повітря, впливом міського острова тепла і шумом. Ми також зобов'язуємося приділяти особливу увагу енергетичним і транспортним потребам усіх людей, особливо малозабезпечених та осіб, що живуть в неорганізованих поселеннях. Ми також відзначаємо, що скорочення витрат на відновлювані джерела енергії дає містам і населеним пунктам ефективний інструмент для зниження витрат на енергопостачання.

55. Ми зобов'язуємося сприяти здоров'ю суспільства шляхом сприяння доступу до належних, всеохоплюючих і якісних державних послуг; чистоті довкілля, беручи до уваги керівні принципи щодо якості повітря, в тому числі розроблені Всесвітньою організацією охорони здоров'я; і будівництву соціальної інфраструктури та об'єктів, таких як послуги у галузі охорони здоров'я, включаючи забезпечення загального доступу до послуг в галузі сексуального і репродуктивного здоров'я з метою скорочення смертності новонароджених і матерів.

56. Ми зобов'язуємося підвищувати економічну продуктивність, у міру необхідності, шляхом надання робочій силі доступу до можливостей для отримання доходу, знанням, навичкам і навчальним закладам, що сприяють формуванню новаторської та конкурентоспроможної міської економіки. Ми також зобов'язуємося підвищувати економічну продуктивність шляхом сприяння повній і продуктивній зайнятості та створенню можливостей для гідної роботи й отримання засобів для існування в містах і населених пунктах.

57. Ми зобов'язуємося сприяти, у міру необхідності, повній і продуктивній зайнятості, гідній роботі для всіх і створенню можливостей для отримання засобів для існування в містах і населених пунктах, приділяючи особливу увагу потребам і потенціалу жінок, молоді, інвалідів, корінних народів і місцевих громад, біженців та внутрішньо переміщених осіб і мігрантів, особливо найбільш вразливих і тих, що знаходяться в уразливому становищі, та сприяти недискримінаційному доступу до законних можливостей для отримання доходу.

58. Ми зобов'язуємося допомагати створенню сприятливого, справедливого та відповідального підприємницького середовища, заснованого на принципах екологічної стійкості та загального процвітання, сприяння інвестиціям, інноваціям та підприємництву. Ми також зобов'язуємося вирішувати проблеми, з якими зустрічаються місцеві ділові кола, за допомогою надання підтримки мікро-, малим і середнім підприємствам і кооперативам стосовно всього виробничо-збутового ланцюга, зокрема компаніям і підприємствам, що працюють в умовах соціальної та солідарної економіки і, що діють як у формальному, так і неформальному секторах економіки.

59. Ми зобов'язуємося визнавати внесок працюючих у неформальному секторі економіки бідарів, особливо жінок, у тому числі неоплачуваних домашніх працівників та працівників-мігрантів, у міську економіку, беручи до уваги національні умови. Слід поліпшувати їхні джерела існування, умови праці та гарантії доходу, правовий та соціальний захист, доступ до навичок, активів та інших допоміжних послуг, а також право голосу і представленість. Поступовий перехід працівників і економічних одиниць у формальний сектор економіки буде здійснюватися шляхом прийняття збалансованого підходу, що поєднує стимули і заходи щодо дотримання, при одночасному сприянні збереженню і покращенню існуючих засобів до існування. Ми будемо враховувати конкретні національні обставини, законодавство, політику, практичні заходи та пріоритети при переході в формальний сектор економіки.

60. Ми зобов'язуємося надавати підтримку та сприяння міській економіці для поступового переходу до більш високої продуктивності праці за рахунок секторів з високою доданою вартістю шляхом сприяння диверсифікації, технологічній модернізації, науковим дослідженням та інноваціям, включаючи створення якісних, гідних і продуктивних робочих місць, у тому числі за рахунок надання підтримки культурних і креативних галузей, сталого туризму, виконавчого мистецтву і діяльності щодо збереження спадщини.

61. Ми зобов'язуємося використовувати, де це може бути застосовано, міські демографічні дивіденди і сприяти доступу молоді до освіти, розвитку навичок та зайнятості з метою забезпечення підвищеної продуктивності та загального процвітання в містах і населених пунктах. Дівчатка і хлопчики, молоді жінки та молоді чоловіки є основними джерелами змін для створення кращого майбутнього і, будучи наділеними правами і можливостями, мають у своєму розпорядженні великий потенціал для того, щоб виступати від імені їх самих і їхніх громад. Забезпечення, розширення та поліпшення можливостей для їхньої значимої участі матиме вирішальне значення для здійснення Нової програми розвитку міст.

62. Ми зобов'язуємося розглядати питання, що стосуються соціальних, економічних і територіальних наслідків старіння населення, де це може бути застосовано, і використовувати фактор старіння як можливості для створення нових гідних робочих місць і забезпечення послідовного, всеосяжного та сталого економічного зростання при одночасному поліпшенні якості життя міського населення.

Екологічно сталий і стабільний міський розвиток

63. Ми визнаємо, що міста і населені пункти стикаються з безпрецедентною небезпекою у результаті нестійких моделей споживання і виробництва, втратою біорізноманіття, тиску на екосистеми, забруднення навколишнього середовища, стихійних і антропогенних лих, а також зміни клімату і пов'язаних з ним ризиків, що підривають зусилля, спрямовані на викорінення бідності у всіх її формах і проявах і на досягнення сталого розвитку. З огляду на демографічні тенденції міст та їхню центральну роль у глобальній економіці, в зусиллях щодо пом'якшення наслідків зміни клімату та адаптації до нього й у використанні ресурсів та екосистем, методах їхнього планування, фінансування, розвитку, будівництва, управління та регулювання надають безпосередній вплив на стійкість і життєздатність далеко за межами міст.

64. Ми також визнаємо, що міські центри у всьому світі, особливо в країнах, що розвиваються, часто мають властивості, що роблять їх і їхніх жителів особливо уразливими до згубних наслідків зміни клімату та інших стихійних і антропогенних лих, включаючи землетруси, екстремальні погодні явища, повені, осідання ґрунту, бурі, в тому числі пилові і піщані бурі, періоди аномальної спеки, нестачу води, посуху, забруднення води і повітря, трансмісивні захворювання і підвищення рівня моря, яке впливає насамперед на прибережні райони, області дельти і малі острівні держави, що розвиваються, й інші території.

65. Ми зобов'язуємося сприяти сталому регулюванню природних ресурсів у містах і населених пунктах таким чином, щоб охороняти і покращувати міську екосистему та екологічні послуги, скорочувати викиди парникових газів і забруднення повітря, а також сприяти зниженню і управління ризиками лих шляхом надання підтримки розробці стратегій зниження ризику лих та періодичних оцінок ризику лих, викликаних небезпечними природними та антропогенними явищами, включаючи стандарти рівнів ризику, сприяючи при цьому стійкому економічному розвитку та захищаючи добробут і якість життя всіх людей за допомогою екологічно раціонального міського та територіального планування, інфраструктури та основних послуг.

66. Ми зобов'язуємося дотримуватися підходу «розумне місто», що забезпечує використання можливостей цифровізації, екологічно чистої енергії та технологій, а також інноваційних транспортних технологій, таким чином надаючи жителям можливості для вибору більш екологічно сприятливих рішень та стимулюванню сталого економічного зростання, а також дозволяючи містам покращувати якість надання послуг.

67. Ми зобов'язуємося сприяти створенню та підтриманню добре пов'язаних між собою і рівномірно розподілених мереж відкритих, багаточільових, безпечних, відкритих для всіх, доступних, екологічно чистих і якісних громадських місць; підвищувати стійкість міст до лих і зміни клімату,

включаючи повені, ризики посухи і періоди аномальної спеки; поліпшувати продовольчу безпеку і харчування, фізичне і психічне здоров'я і якість повітря в домогосподарствах і навколишнього повітря; знижувати рівень шуму і сприяти створенню привабливих і зручних для життя міст, населених пунктів і міських ландшафтів і приділяти першочергову увагу збереженню ендемічних видів.

68. Ми зобов'язуємося приділяти особливу увагу міським дельтам, прибережним районам та іншим екологічно вразливим зонам, підкреслюючи їхнє важливе значення як екосистемних постачальників значних ресурсів для транспорту, продовольчої безпеки, економічного процвітання, екосистемних послуг і опірності. Ми зобов'язуємося включати належні заходи в стійке міське і територіальне планування і розвиток.

69. Ми зобов'язуємося зберігати і розвивати екологічну і соціальну функцію земель, включаючи прибережні райони, що забезпечують міста і населені пункти, і сприяти прийняттю заснованих на екосистемі рішень для забезпечення стійких моделей споживання і виробництва таким чином, щоб не перевищувати здатність екосистеми до відновлення. Ми також зобов'язуємося сприяти сталому землекористуванню, поєднуючи зростання міст з належною щільністю і компактністю для запобігання та стримування розростання міст, а також запобігаючи непотрібним змінам у землекористуванні та втраті продуктивних земель і вразливих і важливих екосистем.

70. Ми зобов'язуємося підтримувати локальне забезпечення товарами і основними послугами та використовувати близькість ресурсів, визнаючи, що сильна залежність від віддалених джерел енергії, води, продовольства і матеріалів може створювати проблеми для стійкості, включаючи вразливість до перебоїв у наданні послуг, і, що локальне забезпечення може полегшити жителям доступ до ресурсів.

71. Ми зобов'язуємося зміцнювати стійке регулювання ресурсів, включаючи землю, воду (океани, моря і прісноводні ресурси), енергію, матеріали, ліси і продовольство, приділяючи особливу увагу екологічно обґрунтованому регулюванню і зведенню до мінімуму всіх відходів, небезпечних хімічних речовин, включаючи забруднювачі повітря і впливаючи на клімат короткоживучі забруднювачі, парникові гази і шум, і таким чином, аби взяти до уваги взаємозв'язок між міськими і сільськими районами, функціональними системами постачання і виробничо-збутовими ланцюгами щодо їхнього впливу на навколишнє середовище і стійкість, і, щоб прагнути до переходу до економіки замкнутого циклу, сприяючи при цьому збереженню, відтворенню, відновленню та стійкості екосистем перед обличчям нових і виникаючих проблем.

72. Ми підтверджуємо нашу прихильність до процесів довгострокового міського та територіального планування та методів територіального розвитку, що включають комплексне планування і регулювання водних ресурсів, з урахуванням міського та сільського простору на місцевому і територіальному рівнях та за участю відповідних зацікавлених сторін і громад.

73. Ми зобов'язуємося сприяти збереженню та сталому використанню води шляхом відтворення водних ресурсів у міських, приміських і сільських районах, скорочення та очищення стічних вод,

зведення до мінімуму втрат води, заохочення повторного використання води та збільшення запасів води, збереження і поповнення, беручи до уваги кругообіг води.

74. Ми зобов'язуємося сприяти екологічно обґрунтованому регулюванню відходів і істотно скоротити виробництво відходів шляхом скорочення, повторного використання і рециркуляції відходів, мінімальному використанню звалищ і переробці відходів у енергію, коли відходи не можуть бути рециркульовані або, коли цей варіант приносить найкращі для довкілля результати. Ми надалі зобов'язуємося скоротити забруднення моря шляхом вдосконалення регулювання відходів і стічних вод у прибережних районах.

75. Ми зобов'язуємося наполегливо рекомендувати національним, субнаціональним і місцевим органам управління, у міру необхідності, розробляти стійкі, відновлювані та доступні джерела енергії, енергоефективні будівлі і способи будівництва; а також сприяти енергозбереженню та енергоефективності, що мають найважливіше значення для створення можливості для скорочення викидів парникових газів і технічного вуглецю, забезпеченню застосування раціональних моделей споживання і виробництва, наданню допомоги у створенні нових гідних робочих місць, поліпшенню здоров'я населення і скороченню витрат на енергопостачання.

76. Ми зобов'язуємося стійким чином використовувати природні ресурси і приділяти першочергову увагу ресурсоефективності сировини і будівельних матеріалів, таких як бетон, метали, деревина, корисні копалини і земля. Ми зобов'язуємося створювати безпечні підприємства з рекуперації та рециркуляції матеріалів, сприяти розробці стійких і міцних будівель і віддавати пріоритет використанню місцевих нетоксичних і перероблених матеріалів, і фарб і покриттів без свинцевих домішок.

77. Ми зобов'язуємося зміцнювати життєздатність міст і населених пунктів, у тому числі за допомогою розробки якісної інфраструктури і територіального планування, шляхом прийняття та здійснення комплексних політичних заходів і планів з урахуванням вікових і гендерних аспектів і екосистемних підходів відповідно до Сендайської рамкової програми по зниженню ризику лих на період 2015-2030 років; а також шляхом повсюдного впровадження всеосяжного і заснованого на даних зниження та регулювання ризиків лих на всіх рівнях з метою зменшення вразливості і ризиків, особливо у схильних до ризику районах організованих і неорганізованих поселень, включаючи нетрі, і забезпечення можливості для домогосподарств, громад, установ і служб підготуватися до небезпечних явищ, відреагувати на них, адаптуватися до їхніх наслідків, включаючи шок або прихований стрес, і швидко оговтатися від них. Ми сприятимемо розвитку сталої та ресурсоефективної інфраструктури та знижуватимемо ризики та вплив лих, включаючи реабілітацію та благоустрій нетрів і неорганізованих поселень. Ми також будемо сприяти заходам стосовно зміцнення і модернізації всього сполученого з ризиком житлового фонду, в тому числі в нетрів і неорганізованих поселень, з тим, аби зробити його стійким перед лихами, в координації з місцевими органами влади та зацікавленими сторонами.

78. Ми зобов'язуємося надавати підтримку переходу від реактивного підходу до більш проактивного, заснованого на оцінці ризиків, всіх небезпек і підходів, що охоплюють все суспільство, таких

як підвищення громадської обізнаності про ризики і сприяння очікуваним інвестиціям для запобігання ризиків і створення потенціалу протидії, і в той же час забезпечувати прийняття своєчасних і ефективних заходів у відповідь на місцевому рівні для задоволення нагальних потреб населення, що постраждало від стихійних лих і антропогенних катастроф і конфліктів. Це повинно включати в себе врахування принципів «відновлення з поліпшенням якості» в процесі відновлення після лиха для включення в процес планування в майбутньому створення потенціалу протидії, екологічних і просторових заходів і враховуючи помилки попередніх років, а також обізнаність про нові ризики.

79. Ми зобов'язуємося сприяти протидіям зміні клімату на міжнародному, національному, регіональному і місцевому рівнях, включаючи адаптацію до зміни клімату та пом'якшення його наслідків; надавати підтримку зусиллям міст і населених пунктів, їхніх жителів і всіх місцевих зацікавлених сторін в їхньому прагненні відігравати важливу роль у здійсненні таких дій. Ми надалі зобов'язуємося підтримувати створення потенціалу протидії та скорочення викидів парникових газів у всіх відповідних секторах. Такі заходи мають відповідати намірам Паризької угоди, що були при відповідних секторах. Такі заходи повинні відповідати цілям Паризької угоди, прийнятими відповідно до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату, в тому числі стриманню підвищення глобальної середньої температури на позначці значно нижче 2°C понад доіндустріальних рівнів і зусиллям стосовно обмеження підвищення температури показником 1,5°C понад доіндустріальних рівнів.

80. Ми зобов'язуємося надавати підтримку процесу планування середньо- і довгострокової адаптації, а також проведення на рівні міст оцінок уразливості до зміни клімату та його впливу, з метою надання інформації для розробки планів адаптації, заходів політики, програм і дій, спрямованих на підвищення життєздатності міських жителів, у тому числі за допомогою використання екосистемної адаптації.

Ефективне здійснення

81. Ми визнаємо, що виконання перетворювальних зобов'язань, викладених у Новій програмі розвитку міст, потребують сприятливих політичних рамок на національному, субнаціональному і місцевому рівнях, інтегрованих шляхом колективного планування і регулювання міського територіального розвитку, і ефективних засобів здійснення, доповнюються міжнародним співробітництвом, а також зусиллями зі створення потенціалу, включаючи обмін передовим досвідом, політичними заходами і програмами між урядами на всіх рівнях.

82. Ми пропонуємо міжнародним і регіональним організаціям та органам, в тому числі тим, що входять в систему Організації Об'єднаних Націй і, що є учасниками багатосторонніх природоохоронних угод, партнерам по розвитку, міжнародним і багатостороннім фінансовим установам, регіональним банкам розвитку, приватному сектору і іншим зацікавленим сторонам зміцнювати координацію своїх стратегій і програм міського і сільського розвитку, з метою застосування комплексного підходу до сталої урбанізації, приділяючи першочергову увагу здійсненню Нової програми розвитку міст.

83. У зв'язку з цим ми наголошуємо на необхідності вдосконалення координації в рамках системи Організації Об'єднаних Націй і узгодженості в галузі сталого міського розвитку, в рамках загальносистемного стратегічного планування, здійснення та подання звітності, як це підкреслено в пункті 88 Порядку денного в галузі сталого розвитку на період до 2030 року.

84. Ми наполегливо закликаємо держави утримуватися від проголошення та застосування будь-яких односторонніх економічних, фінансових або торгових заходів, що не узгоджуються з міжнародним правом і Статутом Організації Об'єднаних Націй і перешкоджають повному досягненню цілей соціально-економічного розвитку, особливо в країнах, що розвиваються.

Побудова структури управління міським господарством: створення сприятливої основи

85. Ми визнаємо принципи і стратегії, викладені в Міжнародних керівних принципах, що стосуються децентралізації та загального доступу до основних послуг, прийнятих Радою керуючих Програми Організації Об'єднаних Націй з населених пунктів (ООН-Хабітат) в 2007¹⁵ і 2009¹⁶ роках.

86. Ми закріпимо ефективне здійснення Нової програми розвитку міст у всеосяжних, здійснених і заснованих на загальній участі заходах міської політики, у разі потреби, з метою актуалізації питань сталого міського та територіального розвитку в рамках комплексних стратегій і планів розвитку за підтримки, у відповідних випадках, національних, субнаціональних і місцевих організаційних і нормативних засад при забезпеченні їхнього належного зв'язку з прозорими механізмами фінансування, що піддаються обліку.

87. Ми будемо сприяти зміцненню координації та співробітництва між національними, субнаціональними і місцевими органами управління, в тому числі за допомогою багаторівневих консультативних механізмів і шляхом чіткого визначення відповідної компетенції, інструментальних засобів і ресурсів для кожного рівня уряду.

88. Ми забезпечимо узгодженість цілей і заходів секторальної політики, зокрема, розвиток сільських районів, землекористування, продовольчу безпеку і харчування, регулювання природних ресурсів, надання державних послуг, водопостачання і санітарію, охорону здоров'я, навколишнє середовище, енергетику, політику в житловій сфері та політику мобільності, на різних рівнях і в різних масштабах політичного управління, між адміністративними кордонами і з урахуванням відповідних функціональних галузей, з метою зміцнення комплексних підходів до урбанізації та здійснення комплексних стратегій міського і територіального планування, в межах, де вони враховуються.

89. Ми вживатимемо заходів стосовно створенню правової і політичної бази, заснованої на принципах рівності і недискримінації, для підвищення здатності урядів ефективно впроваджувати національні стратегії розвитку міст, у разі необхідності, і для розширення їхніх прав та можливостей в якості директивних органів і органів, що приймають рішення, із забезпеченням належної фінансової, політичної й адміністративної децентралізації на основі принципу субсидіарності.

¹⁵ Див. Офіційні звіти Генеральної Асамблеї, шістдесят друга сесія, Додаток № 8 (А / 62/8), додаток 1.

¹⁶ Там же, шістдесят четверта сесія, Доповнення № 8 (А / 64/8), додаток 15.

90. Ми будемо, відповідно до національного законодавства країн, надавати підтримку зміцненню потенціалу субнаціональних і місцевих органів управління з метою реалізації ефективного місцевого та міського багаторівневого управління, незважаючи на адміністративні кордони і на основі функціональних територій, забезпечуючи участь субнаціональних і місцевих органів управління в прийнятті рішень, прагнучи забезпечити їх необхідними повноваженнями і ресурсами для вирішення найважливіших міських, приміських і територіальних проблем. Ми будемо сприяти міському управлінню, що носить інклюзивний характер і включає в себе нормативно-правові основи та надійні механізми фінансування, включаючи стійке управління заборгованістю, коли це може бути застосовано. Ми вживатимемо заходів для сприяння повної й ефективної участі жінок і забезпеченні їхніх рівних прав у всіх областях і на керівних посадах на всіх рівнях прийняття рішень, в тому числі в місцевих органах управління.

91. Ми будемо надавати підтримку місцевим урядам у визначенні їхніх власних адміністративних і управлінських структур відповідно до національного законодавства і політики, в належних випадках, з метою адаптації до місцевих потреб. Ми будемо сприяти створенню належних нормативних засад і надання підтримки місцевим органам управління в налагодженні партнерських відносин з громадами, громадянським суспільством і приватним сектором з метою розвитку і регулювання основних послуг та інфраструктури, забезпечуючи збереження громадських інтересів і чітке визначення конкретних цілей, обов'язків і механізмів підзвітності.

92. Ми будемо сприяти колективним підходам, що враховують вікові та гендерні аспекти, на всіх етапах процесів формування міської та територіальної політики та планування, від розробки концепції до проектування, складання бюджету, здійснення, оцінки та огляду, на основі нових форм безпосереднього партнерства між урядами на всіх рівнях і громадянським суспільством, в тому числі за допомогою широкіх і забезпечених достатніми ресурсами, відкритих для всіх постійних механізмів і платформ співпраці і консультацій з використанням інформаційно-комунікаційних технологій і доступних рішень по роботі з даними.

Планування і регулювання міського територіального розвитку

93. Ми визнаємо принципи та стратегії міського і територіального планування, що містяться в Міжнародних керівних принципах, що стосуються міського та територіального планування, що були затверджені Радою керуючих ООН-Хабітат шляхом прийняття нею резолюції 25/6 в ході її двадцять п'ятої сесії в квітні 2015 року¹⁷.

94. Ми будемо здійснювати комплексне планування, спрямоване на знаходження балансу між короткостроковими потребами і довгостроковими бажаними результатами, що полягають у конкурентоспроможній економіці, високій якості життя і стійкому навколишньому середовищу. Ми будемо також прагнути до гнучкості в наших планах з метою адаптації до мінливих з часом соціально-економічних умов. Ми будемо здійснювати та проводити систематичну оцінку цих планів, доклавши певних зусиль для використання інновацій в технології і поліпшення умов життя.

¹⁷ Там же, сімнадцята сесія, Доповнення № 8 (А / 70/8), Додаток.

95. Ми будемо надавати підтримку здійсненню комплексних, багаточентричних і збалансованих політичних заходів та планів в галузі територіального розвитку, сприяючи співпраці й взаємній підтримці між містами та населеними пунктами різного масштабу; посилюючи роль малих і середніх міст та селищ в зміцненні систем продовольчої безпеки й харчування; забезпечуючи доступ до сталого, доступного, достатнього, надійного та безпечного житла, інфраструктури та послуг; сприяючи встановленню ефективних торгових зв'язків між міськими та сільськими районами; та забезпечуючи зв'язок дрібних фермерів і рибалок з місцевими, субнаціональними, національними, регіональними й глобальними виробничо-збутовими ланцюгами і ринками. Ми будемо також надавати підтримку сільському господарству і фермерству в міських умовах, а також відповідальному, локальному і сталому споживанню та виробництву, а також соціальній взаємодії, що створюють сприятливі умови й доступні мережі місцевих ринків і торгівлі як одного з варіантів сприяння стійкості й продовольчій безпеці.

96. Ми будемо сприяти здійсненню сталого міського і територіального планування, включаючи плани, що охоплюють межі міста і передмістя, з метою сприяння синергичним зв'язкам та взаємодії між міськими територіями всіх розмірів і оточуючими їх передмістями й сільськими районами, включаючи ті, що перетинають кордони, і ми будемо надавати підтримку розробці стійких регіональних інфраструктурних проєктів, що стимулюють стійку економічну продуктивність, сприяючи рівномірному зростанню міських і сільських регіонів. В зв'язку з цим ми будемо сприяти створенню партнерства між міськими і сільськими районами та міжмуніципальних механізмів співпраці, заснованих на функціональних територіях і міських районах, як ефективних інструментів для виконання муніципальних і міських адміністративних завдань, наданню державних послуг і сприянню як місцевому, так і регіональному розвитку.

97. Ми будемо сприяти плановому зростанню міст і точкової забудови, приділяючи першочергову увагу оновленню, відновленню і реконструкції міських районів, у належних випадках, включаючи впорядкування нетрів і неорганізованих поселень; забезпечуючи наявність високоякісних будівель і громадських місць; сприяючи застосуванню комплексних і колективних підходів за участю всіх відповідних зацікавлених сторін і жителів; й уникаючи територіальної та соціально-економічної сегрегації і джентрифікації при збереженні культурної спадщини та запобіганні й стримуванні розростання міст.

98. Ми будемо сприяти комплексному міському і територіальному плануванню, включаючи планове зростання міст на основі принципів справедливого, ефективного та сталого використання земельних і природних ресурсів, компактності, поліцентризму, належної щільності і взаємопов'язаності, багатощільового використання простору, а також змішаного соціального і економічного використання у забудованих районах, з метою запобігання розростанню міст, зниженню, пов'язаних із мобільністю, проблем і потреб та вартості надання послуг на душу населення, а також, у відповідних випадках, використанню щільності і ефекту масштабу та агломерації.

99. Ми будемо у разі доцільності надавати підтримку здійсненню стратегій міського планування, які сприяють соціальному зміненню шляхом надання доступних видів житла зі загальним доступом

до якісних основних послуг і громадських місць, зміцненню безпеки і захищеності, заохоченню соціальної взаємодії і взаємодії між поколіннями та повазі різноманітності. Ми вживатимемо заходів для забезпечення належної професійної підготовки й підтримки фахівців з надання послуг і громад, що проживають в районах, що страждають від насильства в містах.

100. Ми будемо надавати підтримку створенню добре продуманих мереж безпечних, доступних, екологічно чистих і якісних вулиць та інших громадських місць, доступних для всіх, вільних від злочинності і насильства, у тому числі сексуальних домагань і гендерного насильства, з урахуванням пропорційності людини, та вжиття заходів, що дозволяють забезпечити максимально можливе комерційне використання нижніх поверхів, сприяючи створенню як офіційних, так і неофіційних місцевих ринків і торгівлі, а також некомерційним громадським ініціативам, залучаючи людей до громадських місць і сприяючи пішому пересуванню та велосипедного руху з метою поліпшення здоров'я й добробуту.

101. Ми будемо включати питання і заходи щодо зниження ризику лих та адаптації до зміни клімату та пом'якшення його наслідків в процеси міського і територіального розвитку та планування, що враховують вікові та гендерні аспекти, у тому числі викиди парникових газів, засновану на здатності до відновлення і кліматоефективну конструкцію приміщень, будівель і споруд, послуги та інфраструктуру і засновані на природних умовах рішення. Ми будемо сприяти співробітництву та координації між секторами, а також підвищувати здатність місцевих органів влади розробляти і здійснювати плани щодо зниження ризику лих та реагування на них, наприклад, оцінки ризиків щодо розташування нинішніх і майбутніх місць громадського користування, а також розробляти належні процедури реагування на аварійні ситуації й евакуації.

102. Ми будемо докладати зусиль для зміцнення потенціалу в галузі міського планування і проектування та забезпечення професійної підготовки фахівців із міського планування на національному, регіональному та місцевому рівнях.

103. Ми інтегруємо всеосяжні заходи щодо забезпечення безпеки в містах та попередження злочинності й насильства, у тому числі тероризму й насильницькому екстремізму, що сприяють тероризму. При здійсненні таких заходів відповідні місцеві громади і неурядові структури в разі потреби будуть залучені до розробки міських стратегій та ініціатив, у тому числі з урахуванням нетрів і неорганізованих поселень, а також уразливості та культурних чинників, при розробці заходів політики, що стосуються громадської безпеки та попередження злочинності й насильства, у тому числі шляхом запобігання та протидії громадського осуду визначених груп, що неминуче становлять велику загрозу безпеці.

104. Ми будемо сприяти дотриманню правових вимог за допомогою надійних, всеосяжних засад управління і підзвітних установ, що займаються питаннями реєстрації земельних ресурсів та управління ними, застосовуючи прозоре і стале керування земельними ресурсами та їхнє використання, реєстрацію об'єктів нерухомості й надійні фінансові системи. Ми будемо шляхом різноманітних механізмів надавати підтримку місцевим органам управління і відповідним зацікавленим сторонам в розробці і використанні базової інформації, що стосується обліку

земель, такої як кадастри, карти оцінки та ризиків, а також реєстрації цін на землю і житло, для отримання високоякісних, своєчасних і надійних даних, дезагрегованих за рівнем доходів, статтю, віком, расою, етнічної приналежності, міграційному статусу, інвалідності, відповідно до географічного місцезнаходження та інших характеристик, що мають значення в національному контексті, і необхідні для оцінки змін у вартості землі, водночас забезпечуючи, аби ці дані не використовувалися для дискримінаційної політики землекористування.

105. Ми будемо сприяти поступовій реалізації права на достатнє житло як одного з компонентів права на задовільний рівень життя. Ми будемо розробляти і здійснювати житлову політику на всіх рівнях, залучаючи колективне планування та застосовуючи принцип субсидіарності, у належних випадках, з метою забезпечення узгодженості між національними, субнаціональними і місцевими стратегіями розвитку, політиками землекористування та житловими фондами.

106. Ми будемо сприяти розробці житлової політики, заснованої на принципах соціальної інтеграції, економічної ефективності й охорони навколишнього середовища. Ми надаватимемо підтримку ефективному використанню державних ресурсів для будівництва доступного та сталого житла, включаючи землю в центральних і об'єднаних районах міст з належною інфраструктурою, а також заохочувати проекти забудови для людей із різним рівнем доходу для сприяння соціальній інтеграції та згуртованості.

107. Ми будемо заохочувати розробку політики, інструментів, механізмів і моделей фінансування, що сприяють доступу до широкого кола недорогих, сталих варіантів забезпечення житлом, включаючи оренду й інші варіанти володіння, а також колективних рішень, таких як спільне проживання, громадські земельні цільові фонди та інші форми колективного володіння, що будуть відповідати зростаючим потребам людей і громад, з метою поліпшення пропозицію житла (особливо для груп населення з низьким рівнем доходу), запобіганню сегрегації та довільним примусовим виселення та переміщення та забезпеченню гідного та належного перерозподілу. Це буде включати в себе надання підтримки проектам поетапного будівництва житла та самостійного будівництва, приділяючи особливу увагу програмами благоустрою нетрів і неорганізованих поселень.

108. Ми будемо надавати підтримку розробці житлової політики, що сприяє виробленню місцевих комплексних підходів до будівництва житла шляхом приділенню уваги міцним зв'язкам між освітою, зайнятістю, житлом і здоров'ям, запобігаючи ізоляції та сегрегації. Крім того, ми зобов'язуємося боротися з безпритульністю, а також боротися з її криміналізацією і ліквідувати її за допомогою спеціальних заходів політики та цілеспрямованих стратегій активної інтеграції, таких як комплексні, всеосяжні програми, в яких першочергова увага приділяється будівництву сталого житла.

109. Ми розглянемо питання про активніше виділення фінансових і людських ресурсів, якщо буде потреба, на благоустрій і, наскільки це можливо, запобігання створенню нетрів і неорганізованих поселень, у ході виділення фінансових і людських ресурсів з використанням стратегій, що виходять за рамки фізичних і екологічних поліпшень, для забезпечення інтеграції нетрів і неорганізованих

поселень в соціальний, економічний, культурний і політичний аспекти міст. Ці стратегії повинні включати, коли це може бути застосовано, доступ до стійкого, достатнього, безпечного і доступного житла, основних і соціальних послуг, а також до безпечних, відкритих для всіх, доступних, екологічно чистих та якісних громадських місць; і вони повинні сприяти надійності прав власності та їхній систематизації, а також заходам щодо запобігання конфліктів і посередництва.

110. Ми будемо надавати підтримку зусиллям, спрямованим на визначення і зміцнення всеосяжних і прозорих систем моніторингу для скорочення частки людей, що живуть у нетрях і неорганізованих поселеннях, беручи до уваги досвід, накопичений у ході попередніх зусиль щодо поліпшення умов життя мешканців нетрів і неорганізованих поселень.

111. Ми будемо сприяти розробці належних і примусово застосованих нормативних вимог у житловому секторі, в тому числі, коли це може бути застосовано, сталих будівельних норм, стандартів, дозволів на забудову, підзаконних актів і постанов щодо землекористування та містобудівних норм; боротьбі зі спекулятивними операціями, переміщенням, безхатністю, свавільними примусовими виселенням й їхньому попередженню; та забезпеченню стійкості, якості, цінової доступності, здоров'я, безпеки, доступності, енерго- і ресурсоефективності та здатності до відновлення. Ми будемо також сприяти диференційованому аналізу пропозиції і попиту на житло на основі високоякісних, своєчасних і достовірних дезагрегованих даних на національному, регіональному та місцевому рівнях, з огляду на конкретні соціальні, економічні, екологічні та культурні аспекти.

112. Ми будемо сприяти здійсненню програм сталого міського розвитку та житлового будівництва, ставлячи в центр стратегії житло та потреби людей, віддаючи пріоритет проектам забудови з гарним розташуванням і рівномірним розподілом, з метою уникнення периферійної та ізольованої масової забудови, відірваної від міських систем, незалежно від соціально-економічного рівня, для якого вона призначена, і розробляючи рішення для задоволення житлових потреб груп населення з низьким рівнем доходу.

113. Ми вживатимемо заходів щодо підвищення безпеки дорожнього руху та його інтеграції в процес планування і проектування екологічно раціональної мобільності і транспортної інфраструктури. Поряд з інформаційно-просвітницькими ініціативами ми будемо сприяти заснованому на безпечних системах підходу, передбаченому в рамках Десятиліття дій по забезпеченню безпеки дорожнього руху Організації Об'єднаних Націй, приділяючи особливу увагу потребам всіх жінок і дівчат, а також дітей і молоді, людей похилого віку та інвалідів і осіб, що перебувають у вразливому становищі. Ми будемо працювати над прийняттям, здійсненням та забезпеченням здійснення політики і заходів стосовно активної охорони та підвищення безпеки пішоходів і велосипедного руху з метою досягнення ширшого спектру результатів у області охорони здоров'я, зокрема запобігання травматизму та неінфекційних захворювань, та ми будемо прагнути розробляти і здійснювати комплексне законодавство і заходи політики щодо безпеки мотоциклістів з урахуванням непропорційно високого і зростаючого числа смертей і травм мотоциклістів у всьому світі, особливо в країнах, що розвиваються. У якості одного з пріоритетних завдань ми будемо сприяти безпечним та здоровим обставинам на шляху до школи для кожної дитини.

114. Ми будемо сприяти загальному доступу до безпечної, такої що враховує вікові і гендерні аспекти, недорогої, доступної і стійкої міської мобільності та сухопутних і морських транспортних систем, які забезпечують конструктивну участь в соціальній та економічній діяльності в містах і населених пунктах, шляхом інтеграції планів у сфері транспорту і мобільності в загальні плани міського та територіального розвитку та сприяння наданню широкого спектру варіантів перевезень і мобільності, зокрема шляхом підтримки:

(a) значного розширення доступної, безпечної, ефективної, недорогої і стійкої інфраструктури для громадського транспорту, а також немоторизованих варіантів переміщення, таких як ходьба пішки і їзда на велосипеді, віддаючи їм пріоритет у порівнянні з особистим моторизованим транспортом;

(b) справедливого транзитно-орієнтованого проектування, що зводить до мінімуму витіснення, зокрема, бідних верств населення, і передбачає наявність доступного житла для людей з різним рівнем доходу та різноманіття робочих місць і послуг;

(c) більш ефективного і скоординованого планування транспорту і землекористування, що призведе до зниження потреби в поїздках і транспорті, дозволяючи зміцнити зв'язки між міськими, приміськими і сільськими районами, включаючи водні шляхи; і планування транспорту та мобільності, особливо в малих острівних державах, що розвиваються і прибережних містах;

(d) концепцій планування міських перевезень і логістики, що забезпечує ефективний доступ до товарів і послуг, зводячи до мінімуму їх вплив на навколишнє середовище і зручність міста для життя, і максимально підвищуючи їх внесок в забезпечення поступального, всеохоплюючого і сталого економічного зростання.

115. Ми будемо вживати заходів для розробки на національному, регіональному та місцевому рівнях механізмів і загальних засад для оцінки більш широких переваг міських і приміських транспортних систем, включаючи, зокрема, їх вплив на навколишнє середовище, економіку, соціальну згуртованість, якість життя, доступність, безпеку дорожнього руху, охорону здоров'я і заходи по боротьбі зі зміною клімату.

116. Ми будемо надавати підтримку розробці цих механізмів і засад на основі сталої національної політики в галузі міського транспорту і мобільності для сталого, відкритого і прозорого надання та регулювання транспортних послуг і послуг із забезпечення мобільності в міських і приміських районах, включаючи нові технології, які дають змогу спільного користування послугами мобільності. Ми будемо надавати підтримку встановлення чітких, прозорих і підзвітних договірних відносин між місцевими органами управління та постачальниками послуг у сфері транспорту і мобільності, в тому числі з управління даними, що сприяють подальшому захисту громадських інтересів і недоторканості приватного життя та визначення взаємних зобов'язань.

117. Ми будемо надавати підтримку більш ефективній координації між транспортними відомствами та управліннями міського і територіального планування при взаємному розумінні

засад планування і політики на національному, регіональному та місцевому рівнях, в тому числі за допомогою сталих планів в галузі міського та приміського транспорту і мобільності. Ми будемо надавати підтримку субнаціональним і місцевим органам влади у розвитку необхідних знань і створенні потенціалу для здійснення і забезпечення дотримання таких планів.

118. Ми будемо заохочувати національні, субнаціональні і місцеві органи влади до розробки і розширення фінансових інструментів, що дозволить їм удосконалювати власну інфраструктуру і системи в сфері транспорту і мобільності, такі як системи швидкісного громадського транспорту, інтегровані транспортні системи, системи повітряного і залізничного транспорту, а також безпечну та достатню пішохідну і велосипедну інфраструктуру належної якості та технологічні інновації в системах транспорту та перевезень, з тим щоб зменшити перевантаженість вуличного руху і забруднення при одночасному підвищенні ефективності, взаємозв'язку, доступності, поліпшенні здоров'я і якості життя.

119. Ми будемо сприяти належним інвестиціям в захисну, доступну і сталу інфраструктуру та системи надання послуг в галузі водопостачання, санітарії та гігієни, каналізації, утилізації твердих відходів, міської зливової каналізації, зменшення забруднення повітря і управління зливовими водами з метою підвищення безпеки в разі стихійних лих, пов'язаних з водою; поліпшення стану здоров'я; забезпечення загального та рівноправного доступу до безпечної і недорогої питної води для всіх; а також доступу до належної санітарії та гігієни на рівноправній основі для всіх; і ліквідації відкритої дефекації, з особливою увагою до потреб і безпеки жінок і дівчаток та осіб, які перебувають в уразливому становищі. Ми будемо прагнути до забезпечення того, щоб така інфраструктура була стійкою до зміни клімату і була частиною комплексних планів міського та територіального розвитку, включаючи, зокрема, житло і мобільність, і створювалася на основі широкої участі з урахуванням інноваційних, ресурсоефективних, доступних, що враховують конкретний контекст і культурні особливості стійких рішень.

120. Ми будемо вести роботу щодо забезпечення підприємств водопостачання та санітарії потенціалом для впровадження сталих систем регулювання водних ресурсів, включаючи стале забезпечення надання інфраструктурних послуг в містах, шляхом створення потенціалу з метою поступової ліквідації нерівності і сприяння загальному і рівному доступу до безпечної і недорогої питної води для всіх і належної санітарії та гігієни на рівноправній основі для всіх.

121. Ми забезпечимо загальний доступ до недорогих, надійних і сучасних енергетичних послуг шляхом стимулювання енергоефективності та використання сталих поновлюваних джерел енергії і підтримки субнаціональних і місцевих ініціатив по застосуванню їх в громадських будівлях, об'єктах інфраструктури і підприємствах, а також, коли це застосовно, шляхом використання переваг безпосереднього контролю субнаціональних і місцевих органів влади над місцевою інфраструктурою і положеннями будівельних норм для сприяння їх впровадженню в секторах кінцевого споживання, таких як житлові, комерційні та промислові будівлі, промисловість, транспорт, утилізація відходів і санітарія. Ми також закликаємо до впровадження будівельних норм, правил і стандартів роботи, цілей в області набору поновлюваних джерел енергії, маркування енергоефективності, модернізації існуючих будівель і політик в сфері державних закупівель

щодо енергетики, серед інших методів, залежно від обставин, для досягнення цілей в області енергоефективності. Ми також будемо приділяти пріоритетну увагу розумним енергосистемам, районним енергосистемам і енергетичним планам громад з метою посилення взаємозв'язку між відновлюваною енергією і енергоефективністю.

122. Ми будемо надавати підтримку децентралізованому прийняттю рішень з питань утилізації відходів для сприяння загальному доступу до сталих систем управління відходами. Ми будемо надавати підтримку просуванню програм розширеної відповідальності виробників, які залучають генераторів відходів та виробників до фінансування міських систем управління відходами, що знижують ризики і соціально-економічні наслідки, пов'язані з потоками відходів, і підвищують ступінь рециркуляції відходів шляхом удосконалення дизайну продукції.

123. Ми будемо сприяти включенню питань продовольчої безпеки та потреб міських жителів, особливо міської бідноти, в харчуванні в процес міського і територіального планування, щоб покласти край голоду та недоїданню. Ми будемо сприяти координації політики в області сталої продовольчої безпеки і сільського господарства в різних міських, приміських і сільських районах для полегшення виробництва, зберігання, транспортування і збуту продовольства споживачам належними і доступними способами з метою скорочення втрат продовольства, запобігання утворенню харчових відходів і їх повторного використання. Ми будемо і далі сприяти координації продовольчої політики з політикою в галузі енергетики, водопостачання, охорони здоров'я, транспорту і відходів, підтримувати генетичну різноманітність насіння і скорочувати використання небезпечних хімічних речовин, а також втілювати в міських районах інші політики з метою забезпечення максимальної ефективності та мінімізації відходів.

124. Ми будемо включати питання культури, в якості однієї з пріоритетних складових планів і стратегій розвитку міст, в процес впровадження інструментів планування, включаючи генеральні плани, керівні принципи зонування, будівельні норми і правила, політики управління прибережними районами і політики стратегічного розвитку, спрямованих на охорону широкого спектра об'єктів матеріальної і нематеріальної культурної спадщини і ландшафтів, і будемо захищати їх від можливих руйнівних наслідків міського розвитку.

125. Ми будемо надавати підтримку ефективному використанню культурної спадщини в інтересах сталого міського розвитку і визнавати його роль в стимулюванні участі і відповідальності. Ми будемо сприяти інноваційному та сталому використанню архітектурних пам'яток і об'єктів з метою створення вартості шляхом шанобливого відновлення і адаптації. Ми будемо залучати корінні народи і місцеві громади в популяризацію та поширення знань про об'єкти матеріальної і нематеріальної культурної спадщини та збереження традиційних форм самовираження і мов, в тому числі шляхом використання нових технологій і методів.

Засоби імплементації

126. Ми визнаємо, що імплементація Нової програми розвитку міст вимагає сприятливих умов і широкого кола засобів імплементації, в тому числі доступу до досягнень науки, технологій та інновацій і активного обміну знаннями на взаємно узгоджених умовах, а також створення потенціалу та мобілізації фінансових ресурсів, приймаючи до уваги зобов'язання розвинених і таких, що розвиваються, країн і задіяння всіх наявних традиційних і нетрадиційних джерел на глобальному, регіональному, національному, субнаціональному і місцевому рівнях, а також розширення міжнародного співробітництва та партнерських відносин між урядами на всіх рівнях, приватним сектором, громадянським суспільством, системою Організації Об'єднаних Націй та іншими суб'єктами на основі принципів рівності, недискримінації, підзвітності, поваги до прав людини і солідарності, особливо з найбільш вразливими верствами населення.

127. Ми знову підтверджуємо зобов'язання по засобах здійснення, включених до Порядку денного в галузі сталого розвитку на період до 2030 року та Аддіс-Абебської програми дій.

128. Ми будемо підтримувати ООН-Хабітат, інші програми і установи Організації Об'єднаних Націй та інші відповідні зацікавлені сторони у створенні на основі фактичних даних практичних вказівок по здійсненню Нової програми розвитку міст і міської складової Цілей сталого розвитку, в тісній співпраці з державами-членами, місцевими органами влади, основними групами та іншими відповідними зацікавленими сторонами, а також за рахунок мобілізації експертів. Ми будемо спиратися на спадщину конференції Хабітат-III і уроки, отримані в ході процесу підготовки до неї, включаючи регіональні і тематичні наради. Ми відзначаємо в зв'язку з цим цінний внесок, зокрема, Всесвітньої кампанії за урбанізацію, Генеральної Асамблеї Партнерів-Хабітат III і Глобальної мережі розробників засобів землевпорядкування.

129. Ми закликаємо ООН-Хабітат продовжувати свою роботу з розширення своїх нормативних знань і забезпечувати створення потенціалу та надання інструментів для національних, субнаціональних і місцевих органів влади в області розробки та планування сталого міського розвитку та управління ним.

130. Ми визнаємо, що сталий міський розвиток, який, в разі доцільності, скеровується чинними міськими політиками та стратегіями, може виграти від застосування комплексних структур фінансування, які підтримуються сприятливим середовищем на всіх рівнях. Ми визнаємо важливість забезпечення того, щоб всі фінансові засоби імплементації були міцно закріплені в рамках узгодженої політики і процесах бюджетної децентралізації, якщо такі є, і щоб на всіх рівнях проводилося створення належного потенціалу.

131. Ми підтримуємо контекстні підходи до фінансування урбанізації та зміцненню потенціалу фінансового управління на всіх рівнях влади шляхом впровадження конкретних інструментів і механізмів, необхідних для досягнення сталого міського розвитку, визнаючи при цьому, що кожна країна несе основну відповідальність за свій власний економічний і соціальний розвиток.

132. Ми будемо мобілізувати ендегенні ресурси і доходи, одержувані від реалізації переваг урбанізації, а також активізації ефектів і максимальної результативності державних і приватних інвестицій, з метою поліпшення фінансових умов для розвитку міст і відкритого доступу до додаткових джерел, визнаючи при цьому, що у всіх країнах державні політики і мобілізація та ефективне використання внутрішніх ресурсів, засновані на принципах національної відповідальності, займають центральне місце в нашому спільному прагненні до забезпечення сталого міського розвитку, включаючи здійснення Нової програми розвитку міст.

133. Ми закликаємо господарюючих суб'єктів застосовувати свою винахідливість та інновації для вирішення проблем у сфері сталого розвитку в міських районах, визнаючи, що приватна підприємницька діяльність, інвестиції та інновації є основними факторами продуктивності, всеосяжного зростання і створення робочих місць, і що приватні інвестиції, особливо прямі іноземні інвестиції, поряд із стабільною міжнародною фінансовою системою є невід'ємною складовою зусиль в області розвитку.

134. Ми будемо підтримувати відповідну політику і можливості, які дозволяють субнаціональним і місцевим органам управління реєструвати і розширювати їх потенційну дохідну базу, наприклад, за допомогою багаточільових кадастрів, місцевих податків, зборів і платних послуг, відповідно до національних політик, забезпечуючи при цьому відсутність непропорційного впливу на жінок і дівчаток, дітей та молодь, людей похилого віку, інвалідів, корінні народи, місцеві громади і бідні домогосподарства.

135. Ми будемо сприяти формуванню надійних і прозорих систем переказу фінансових коштів від національних урядів субнаціональним і місцевим органам влади на основі потреб, пріоритетів, функцій, повноважень і продуктивності на основі стимулів, в належних випадках, з метою надання ним достатніх, своєчасних і прогнозованих ресурсів та розширення їх можливостей для підвищення доходів і управління витратами.

136. Ми будемо надавати підтримку розробці вертикальних і горизонтальних моделей розподілу фінансових ресурсів для скорочення нерівності між субнаціональними територіями, в межах міських центрів і між міськими та сільськими районами, а також для сприяння комплексному та збалансованому територіальному розвитку. У зв'язку з цим ми наголошуємо на важливості підвищення прозорості даних про витрати і розподіл ресурсів в якості інструменту оцінки прогресу в досягненні рівності і просторової інтеграції.

137. Ми будемо сприяти використанню передового досвіду в реалізації і розподілі підвищення вартості земельних ділянок і об'єктів нерухомості в результаті процесів міського розвитку, інфраструктурних проектів і державних інвестицій. Такі заходи, як податкові політики щодо отриманого прибутку, можуть бути застосовані, в залежності від обставин, для запобігання виключно приватному поглинанню а так само спекуляціям із землею та нерухомістю. Ми будемо зміцнювати зв'язок між податковими системами і міським плануванням, а також інструментами міського управління, включаючи регулювання ринку землі. Ми будемо прагнути до забезпечення того, щоб зусилля по отриманню фінансових коштів із земельних активів не призводили до нераціонального землекористування та споживання.

Монреаль, Канада

138. Ми будемо надавати підтримку субнаціональним і місцевим органам влади в їх зусиллях по впровадженню прозорих і підзвітних інструментів контролю за витратами для оцінки необхідності та впливу місцевих інвестицій і проектів на основі законодавчого контролю та участі громадськості, якщо це необхідно, на підтримку відкритих і справедливих процедур проведення торгів, механізмів закупівель та стабільного виконання бюджету, а також превентивних антикорупційних заходів для сприяння добросовісності, підзвітності, ефективному управлінню та доступу до державної власності і земель, відповідно до національних політик.

139. Ми будемо надавати підтримку створенню міцних нормативно-правових основ для сталих національних і муніципальних запозичень на основі сталого управління боргом за підтримки достатніх доходів і можливостей, за допомогою кредитоспроможності на місцевому рівні, а також розширених сталих муніципальних ринків боргових зобов'язань, коли це доцільно. Ми розглянемо питання про заснування належних фінансових посередників для міського фінансування, таких як регіональні, національні, субнаціональні і місцеві фонди розвитку або банки розвитку, і включаючи спільні механізми фінансування, які можуть стимулювати державне і приватне, національне та міжнародне фінансування. Ми будемо докладати зусиль для сприяння механізмам зниження ризиків, таких як Багатостороннє агентство з гарантування інвестиційних гарантій, керуючи при цьому валютними ризиками, з метою зниження вартості капіталу та стимулювання приватного сектора і домогосподарств до участі в процесі сталого міського розвитку і зусиллях по зміцненню життєздатності, включаючи доступ до механізмів передачі ризиків.

140. Ми будемо надавати підтримку розробці належних і доступних фінансових продуктів для будівництва житла та сприяти участі широкого спектра багатосторонніх фінансових установ, регіональних банків розвитку і установ по фінансуванню розвитку, зі співробітництва агентств, приватних кредиторів і інвесторів, кооперативів, позикодавців і банків мікрофінансування з метою інвестування в доступне і поетапне будівництво житла у всіх його формах.

141. Ми також розглянемо питання про заснування на національному рівні фондів фінансування міської та територіальної транспортної інфраструктури та послуг на основі різних джерел фінансування від державних субсидій до внесків з боку інших державних установ і приватного сектора, забезпечуючи координацію між суб'єктами і заходами, а також підзвітність.

142. Ми закликаємо міжнародні багатосторонні фінансові установи, регіональні банки розвитку, установам фінансування розвитку і агентствам зі співробітництва надавати фінансову підтримку, в тому числі шляхом використання інноваційних фінансових механізмів, програм та проектів для здійснення Нової програми розвитку міст, особливо в країнах, що розвиваються.

143. Ми підтримуємо надання субнаціональним і місцевим органам влади доступу до різних багатосторонніх фондів, включаючи, серед інших, Зелений кліматичний фонд, Глобальний екологічний фонд, Адаптаційний фонд і Кліматичні інвестиційні фонди, з метою мобілізації ресурсів для здійснення планів, заходів політики, програм і дій, спрямованих на адаптацію до зміни клімату і пом'якшення його наслідків, в рамках узгоджених процедур. Ми будемо співпрацювати з субнаціональними і місцевими фінансовими установами, у відповідних випадках, з метою

розробки і впровадження інфраструктурних рішень щодо фінансування діяльності, пов'язаної з кліматом, і створення належних механізмів для виявлення каталітичних фінансових інструментів, відповідно до будь-яких національних засад для забезпечення фінансової стійкості і прийняттого рівня заборгованості на всіх рівнях влади.

144. Ми будемо вивчати і розробляти можливі рішення для зниження ризиків зміни клімату та стихійних лих в містах і населених пунктах, в тому числі шляхом співробітництва з установами страхування і перестраховання та іншими відповідними суб'єктами, щодо інвестицій в міську і приміську інфраструктуру, будівлі та інші міські активи, а також для забезпечення житлових та економічних потреб місцевого населення.

145. Ми підтримуємо використання міжнародного державного фінансування, включаючи, крім іншого, офіційну допомогу в цілях розвитку, з тим щоб стимулювати мобілізацію додаткових ресурсів з усіх наявних джерел, як державних, так і приватних, в інтересах сталого міського та територіального розвитку. Це може включати в себе зниження ризиків для потенційних інвесторів в знак визнання того факту, що міжнародне державне фінансування відіграє важливу роль в доповненні зусиль країн по мобілізації державних ресурсів на внутрішньому ринку, особливо в найбільш розвинених і найуразливіших країнах з обмеженими внутрішніми ресурсами.

146. Ми будемо розширювати можливості для кооперації Північ-Південь, Південь-Південь і тристороннього співробітництва на регіональному та міжнародному рівнях, а також субнаціонального, децентралізованого співробітництва та співпраці між містами, в разі необхідності, з тим щоб внести вклад у сталий міський розвиток, створюючи потенціал і надаючи підтримку обміну міськими рішеннями і взаємного навчання на всіх рівнях і всіма відповідними суб'єктами.

147. Ми будемо сприяти створенню потенціалу як багатогранного підходу, що враховує здатності багатьох зацікавлених сторін та установ на всіх рівнях влади і поєднує можливості окремих осіб, суспільства і установ по розробці, реалізації, розширенню, регулюванню, моніторингу та оцінці державної політики в галузі сталого міського розвитку.

148. Ми будемо сприяти зміцненню потенціалу національних, субнаціональних і місцевих органів влади, в тому числі асоціацій місцевих органів влади, у відповідних випадках, для роботи з жінками і дівчатками, дітьми та молоддю, людьми похилого віку та інвалідами, корінними народами і місцевими громадами і тими, хто знаходиться в уразливому становищі, а також з громадянським суспільством, науковими і дослідними інститутами в розробці організаційних та інституційних процесів управління, що дозволяє їм ефективно брати участь в процесі прийняття рішень, що стосуються міського та територіального розвитку.

149. Ми будемо надавати підтримку асоціаціям місцевих органів влади як установам, що сприяють і забезпечують розвиток потенціалу, визнаючи і зміцнюючи, у відповідних випадках, як їх участь в національних консультаціях з питань міської політики та пріоритетів в області розвитку, так і їх співпрацю з субнаціональними і місцевими органами влади а також громадянським суспільством,

приватним сектором, фахівцями, науковими і дослідними інститутами і їх мережами, з метою реалізації програм підвищення компетентності; це повинно здійснюватися за допомогою взаємного навчання, тематичних партнерств і спільних заходів, таких як міжмуніципальне співробітництво в глобальному, регіональному, національному, субнаціональному і місцевому масштабах, включаючи створення мережі фахівців-практиків і практики науково-політичної взаємодії.

150. Ми наголошуємо на необхідності розширення співпраці і обміну знаннями в області науки, технологій та інновацій в інтересах сталого міського розвитку в повній узгодженості, координації та взаємодії з процесами Механізму сприяння розвитку технологій, створеного відповідно до Аджі-Абебської програми дій і представленою в рамках Порядку денного в галузі сталого розвитку на період до 2030 року.

151. Ми будемо сприяти програмам зі створення потенціалу для надання субнаціональним і місцевим органам влади допомоги у галузі фінансового планування та управління, заснованої на інституційній координації на всіх рівнях, включаючи заходи щодо зниження чутливості до впливу навколишнього середовища і заходи по боротьбі із корупцією, застосовуючи, серед інших, процеси прозорого і незалежного нагляду, обліку, закупівель, звітності, аудиту і моніторингу, і для оцінювання продуктивності і результативності на регіональному та національному рівнях, приділяючи особливу увагу складанню бюджетів з урахуванням вікових та гендерних факторів, вдосконаленню і цифровізації процесів обліку та звітності з метою сприяння орієнтованим на результати підходам і створення середньострокового і довгострокового адміністративного і технічного потенціалу.

152. Ми будемо сприяти політикам і місцевим державним службовцям у програмах створення потенціалу для використання законного доходу від земельних активів і фінансових інструментів, а також для функціонування ринку нерухомості, з акцентом на юридичні та економічні засади створення вартості, включаючи кількісну оцінку, реалізацію і розподіл підвищення вартості землі.

153. Ми будемо сприяти систематичному використанню партнерств за участю багатьох зацікавлених сторін у процесах міського розвитку, в належних випадках, шляхом розробки чітких і прозорих політик, фінансових і адміністративних засад та процедур, а також керівних принципів щодо планування для партнерств за участі багатьох зацікавлених сторін.

154. Ми визнаємо важливий внесок спільних волонтерських ініціатив, партнерств і коаліцій, які планують почати і активізувати здійснення Нової програми розвитку міст, звертаючи особливу увагу на передовий досвід і новаторські рішення, в тому числі шляхом сприяння створенню мереж спільного виробництва між субнаціональними установами, місцевими органами влади та іншими зацікавленими сторонами.

155. Ми будемо сприяти ініціативам зі створення потенціалу для розширення прав і можливостей, а також зміцнення навичок і здібностей жінок і дівчаток, дітей і молоді, людей похилого віку та інвалідів, корінних народів і місцевих громад, а також осіб, які перебувають в уразливому становищі, для формування процесів управління, налагодження діалогу та адвокації і захисту

прав людини і боротьби з дискримінацією, з тим щоб забезпечити їх ефективну участь в процесі прийняття рішень з питань міського і територіального розвитку.

156. Ми будемо сприяти розробці національної політики в галузі інформаційно-комунікаційних технологій та стратегій електронного уряду, а також цифрових інструментів управління в інтересах громадян, використовуючи технологічні інновації, в тому числі програми підвищення компетентності, з тим щоб зробити інформаційно-комунікаційні технології доступними для громадськості, включаючи жінок і дівчаток, дітей та молодь, інвалідів, людей похилого віку та осіб, які перебувають в уразливому становищі, з метою надання їм можливості розвивати і проявляти громадянську відповідальність, розширюючи участь і сприяючи відповідальному управлінню, а також підвищуючи ефективність. Використання цифрових платформ та інструментів, в тому числі систем геопросторової інформації, буде заохочуватися з метою вдосконалення довгострокового комплексного міського і територіального планування і проектування, управління земельними ресурсами і землекористування, а також доступу до послуг в містах і передмістях.

157. Ми будемо підтримувати науку, дослідження та інновації, в тому числі з акцентом на соціальні, технологічні, цифрові і засновані на природних факторах інновації, тісну науково-політичну взаємодію в області міського і територіального планування та розробки політики та організаційні механізми для поширення і обміну інформацією, знаннями та досвідом, включаючи збір, аналіз, стандартизацію та поширення заснованих на географічному положенні, зібраних громадами, високоякісних, своєчасних і надійних даних, з розподілом за рівнем доходів, статтю, віком, расою, етнічною приналежністю, міграційним статусом, інвалідністю, географічним місцезнаходженням та іншими характеристиками, релевантними національним, субнаціональним і місцевим умовам.

158. Ми будемо зміцнювати можливості по збору даних і статистики на національному, субнаціональному та місцевому рівнях для ефективного відстеження прогресу, досягнутого в здійсненні політики і стратегій сталого міського розвитку, в також для надання інформації для прийняття рішень і проведення відповідного аналізу. Процедури збору даних для здійснення подальшої діяльності за підсумками Нової програми розвитку міст і її аналізу повинні в першу чергу ґрунтуватися на офіційних національних, субнаціональних і місцевих джерелах даних та інших джерелах, в разі необхідності, і бути відкритими, прозорими і відповідними до мети дотримання прав на недоторканність приватного життя і всіх зобов'язань і обов'язків в області прав людини. Підтримку цій роботі може надати перехід до глобального визначення міст і населених пунктів, заснований на людино-орієнтованих засадах.

159. Ми будемо надавати підтримку ролі і розширенню можливостей національних, субнаціональних і місцевих органів влади в області збору, відображення, аналізу та поширення даних, а також у сприянні заснованому на фактичних даних управлінню, спираючись на загальну базу знань з використанням як порівнянних на глобальному рівні, так і отриманих на місцевому рівні даних, в тому числі за допомогою переписів населення, обстежень домашніх господарств, реєстрів населення, процесів моніторингу на рівні громад і використання інших відповідних джерел, в розбивці за рівнем доходів, статтю, віком, расою, етнічною приналежністю, міграційним статусом, інвалідністю, географічним місцезнаходженням та іншими характеристиками, релевантними національним, субнаціональним і місцевим умовам.

160. Ми будемо сприяти створенню, просуванню і зміцненню відкритих, зручних для користувачів і спільних платформ обробки даних з використанням наявних технологічних і соціальних інструментів для передачі знань та обміну ними між національними, субнаціональними і місцевими органами влади і відповідними зацікавленими сторонами, включаючи недержавні суб'єкти та людей, з метою підвищення ефективності міського планування і управління, підвищення ефективності та прозорості за допомогою електронного урядування, підходів з використанням інформаційно-комунікаційних технологій та управління геопросторовою інформацією.

Подальша діяльність і аналіз

161. Ми будемо періодично здійснювати подальшу діяльність за підсумками Нової програми розвитку міст і її аналіз, забезпечуючи узгодженість на національному, регіональному і глобальному рівнях, з метою відстеження прогресу, оцінки впливу та забезпечення ефективного і своєчасного здійснення Програми, її підзвітності перед нашими громадянами і прозорості на всеосяжній основі.

162. Ми закликаємо до проведення добровільної, очолюваної країнами, відкритої, всеосяжної, багаторівневої, колективної і прозорої подальшої діяльності за підсумками Нової програми розвитку міст і її аналізу. В ході цього процесу повинен враховуватися внесок національних, субнаціональних і місцевих рівнів влади, і він повинен доповнюватися внеском системи Організації Об'єднаних Націй, регіональних і субрегіональних організацій, основних груп і відповідних зацікавлених сторін і бути безперервним процесом, спрямованим на створення та зміцнення партнерських зв'язків між усіма зацікавленими сторонами та сприяння обміну міськими рішеннями і взаємного навчання.

163. Ми визнаємо важливу роль місцевих органів влади в якості активних партнерів у здійсненні подальшої діяльності за підсумками Нової програми розвитку міст та її аналізу на всіх рівнях і закликаємо їх розробити, в разі необхідності спільно з національними і субнаціональними органами влади, здійсненні механізми подальшої діяльності і аналізу на місцевому рівні, в тому числі за допомогою відповідних асоціацій і належних платформ. Ми розглянемо питання про підтримку, коли це необхідно, їх здатності робити свій внесок у зв'язку з цим.

164. Ми наголошуємо, що подальша діяльність за підсумками Нової програми розвитку міст і її аналіз повинні мати ефективні зв'язки з подальшою діяльністю за підсумками Порядку денного в галузі сталого розвитку на період до 2030 року та її аналізом з метою забезпечення координації та узгодженості в їх здійсненні.

165. Ми знову підтверджуємо роль і досвід ООН-Хабітат в рамках її мандату в якості координаційного центру з питань сталої урбанізації і населених пунктів, у співпраці з іншими підрозділами системи Організації Об'єднаних Націй, визнаючи взаємозв'язок між сталою урбанізацією та, зокрема, сталим розвитком, зниженням ризику стихійних лих та зміни клімату.

166. Ми пропонуємо Генеральній Асамблеї просити Генерального секретаря, за рахунок добровільного внеску країн і відповідних регіональних та міжнародних організацій, кожні чотири роки представляти доповідь про хід реалізації Нової програми розвитку міст, причому перша доповідь має бути представлена в ході сімдесят другої сесії.

167. Ця доповідь буде являти собою якісний і кількісний аналіз прогресу, досягнутого в реалізації Нової програми розвитку міст і узгоджених на міжнародному рівні цілей і завдань, що стосуються сталої урбанізації і населених пунктів. Цей аналіз буде ґрунтуватися на діяльності національних, субнаціональних і місцевих органів влади, ООН-Хабітат, інших відповідних органів системи Організації Об'єднаних Націй, відповідних зацікавлених у підтримці реалізації Нової програми розвитку міст і доповідей Ради керуючих ООН-Хабітат сторін. У цій доповіді повинна бути врахована, наскільки це можливо, інформація, представлена багатосторонніми організаціями та в рамках багатосторонніх процесів, у відповідних випадках, громадянським суспільством, приватним сектором та науковими колами. Вона повинна спиратися на існуючі платформи і процеси, такі як Всесвітній форум міст, скликаний ООН-Хабітат. При підготовці доповіді слід уникати дублювання і реагувати на місцеві, субнаціональні і національні обставини та законодавства, можливості, потреби і пріоритети.

168. Підготовка цієї доповіді буде координуватися ООН-Хабітат у тісній співпраці з іншими відповідними підрозділами системи Організації Об'єднаних Націй, що забезпечує всеосяжний процес координації в рамках всієї системи організації Об'єднаних Націй. Ця доповідь буде представлена Генеральній Асамблеї через Економічну і соціальну раду Організації Об'єднаних Націй¹⁸. Ця доповідь буде також врахована Політичним форумом високого рівня зі сталого розвитку під егідою Генеральної Асамблеї, з метою забезпечення узгодженості, координації і співробітництва у зв'язку із подальшою діяльністю за підсумками Порядку денного в галузі сталого розвитку на період до 2030 року та його аналізу.

169. Ми будемо продовжувати нарощувати зусилля з мобілізації ресурсів за допомогою партнерських зв'язків, адвокації та інформаційно-просвітницьких заходів, пов'язаних із здійсненням Нової програми розвитку міст, з використанням таких існуючих ініціатив як Всесвітній день Хабітат і Всесвітній день міст, і розглянемо питання про створення нових ініціатив щодо мобілізації та забезпечення підтримки з боку громадянського суспільства, громадян та зацікавлених сторін. Ми наголошуємо на важливості продовження співпраці, в ході подальшої діяльності за підсумками Нової програми розвитку міст та її аналізу, із асоціаціями субнаціональних і місцевих органів влади, представленими на Всесвітній асамблеї місцевих і регіональних органів влади.

170. Ми знову підтверджуємо резолюції Генеральної Асамблеї 51/177, 56/206, 67/216, 68/239 і 69/226, а також інші відповідні резолюції, в тому числі 31/109 та 32/162. Ми підтверджуємо важливість знаходження штаб-квартири ООН-Хабітат в Найробі.

¹⁸Ця доповідь призначена для заміни доповіді Генерального секретаря Економічній і Соціальній Раді про скоординовану реалізацію Порядку денного Хабітат. Ця доповідь також покликана бути частиною доповіді Генерального секретаря, запитаної Генеральною Асамблеєю в її резолюції в рамках відповідного пункту порядку денного, а не доповненням до цієї доповіді.

171. Ми наголошуємо на важливості ООН-Хабітат з урахуванням його ролі в рамках системи Організації Об'єднаних Націй в якості координаційного центру з питань сталої урбанізації і населених пунктів, в тому числі в ході реалізації Нової програми розвитку міст, подальшого їй слідування та аналізу, у співпраці з іншими підрозділами системи Організації Об'єднаних Націй.

172. У світлі Нової програми розвитку міст та з метою підвищення ефективності ООН-Хабітат, ми просимо Генерального секретаря представити Генеральній Асамблеї на її сімдесят першій сесії засновану на фактичних даних і незалежну оцінку ООН-Хабітат. В результаті цієї оцінки буде представлено доповідь, що містить рекомендації, спрямовані на підвищення ефективності, результативності, підзвітності та нагляду над ООН-Хабітат, і у зв'язку з цим в ній повинен міститися аналіз:

(a) нормативного та оперативного мандату ООН-Хабітат;

(b) структури управління ООН-Хабітат з метою підвищення ефективності, підзвітності та прозорості процесу прийняття рішень, з урахуванням альтернатив, що включають універсалізацію членського складу її Ради керуючих;

(c) роботи ООН-Хабітат з національними, субнаціональними і місцевими органами управління і відповідними зацікавленими сторонами, з тим щоб використовувати весь потенціал партнерських зв'язків;

(d) фінансових можливостей ООН-Хабітат.

173. Ми постановляємо провести дводенну Нараду Генеральної Асамблеї високого рівня, скликану Головою Генеральної Асамблеї в ході її сімдесят першої сесії, для обговорення питань ефективного здійснення Нової програми розвитку міст і ролі ООН-Хабітат у зв'язку з цим. В ході наради відбудеться обговорення, серед іншого, передових методів, успішного досвіду та заходів, що містяться в цій доповіді. Резюме Голови про роботу наради послужить вихідною інформацією для сімдесят другої сесії Другого комітету при розгляді ним заходів, які повинні бути прийняті в світлі рекомендацій, що містяться в незалежній оцінці, для включення в його щорічну резолюцію по відповідному пункту порядку денного.

174. Ми закликаємо Генеральну Асамблею розглянути питання про проведення четвертої Конференції Організації Об'єднаних Націй по житлу і сталому міському розвитку в 2036 році в рамках відновленого політичного зобов'язання провести оцінку і консолідацію прогресу в здійсненні Нової програми розвитку міст.

175. Ми просимо Генерального секретаря в його доповіді за чотирирічний період, який повинен бути представлений в 2026 році відповідно до пункту 166 вище, критично оцінити досягнутий прогрес і проблеми, що виникають в ході здійснення Нової програми розвитку міст з моменту її прийняття, і визначити подальші кроки.

United Nations

www.habitat3.org
#NewUrbanAgenda #Habitat3